

Werk en Inkomen Lekstroom

Houten | IJsselstein | Lopik | Nieuwegein | Vianen

JAARVERSLAG 2017

INHOUDOPGAVE

1 VOORWOORD	5
2 INLEIDING	11
2.1 Inleiding	11
2.3 Leeswijzer	13
3 PROGRAMMA INKOMEN	14
3.1 Wat wilden we bereiken?	14
3.2 Wat hebben we gerealiseerd?	14
3.3 Operationele doelstellingen	16
3.4 Wat heeft het gekost?	18
3.5 Verschillenanalyse Programma Inkomen	20
4 PROGRAMMA WERK	22
4.1 Wat wilden we bereiken?	22
4.2 Wat hebben we gerealiseerd?	23
4.3 Operationele doelstellingen	26
4.4 Wat heeft het gekost?	28
4.5 Verschillenanalyse Programma Werk	30
5 PROGRAMMA INKOMENSONDERSTEUNING	32
5.1 Wat wilden we bereiken?	32
5.2 Wat hebben we gerealiseerd?	33
5.3 Operationele doelstellingen	34
5.4 Wat heeft het gekost?	36
5.5 Verschillenanalyse Programma Inkomensondersteuning	38
6 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	39
6.1 Operationele doelstellingen bedrijfsvoering	39

6.2 Wat mag het kosten?	40
PARAGRAFEN	44
a. Paragraaf Financiering	44
b. Paragraaf Bedrijfsvoering	48
c. Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheer	51
d. Innovatieagenda	56
Jaarrekening	57
Uitgangspunten financiële vastlegging	58
Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)	62
Toelichting op de balans	63
Staat van baten en lasten per programma	63
Incidentele baten en lasten	69
Niet uit de balans blijvende verplichtingen die van materieel belang zijn (> € 25.000)	70
Wet normering top inkomens	71
Gebeurtenissen na balansdatum	73
Bijlage kengetallen	74
SISA	81
Controleverklaring accountant	83

1 | VOORWOORD

Met het jaarverslag 2017 leggen wij verantwoording af over de in 2017 geleverde prestaties en het (financiële) beleid. De bedrijfsomgeving van WIL is op meerdere vlakken volop in beweging en dat heeft stevige consequenties voor de dienstverlening en de bedrijfsvoering van WIL. Wij spelen waar mogelijk vanuit een proactieve houding en adequaat in op wat gebeurt. Hiermee zijn we in staat om zelf de regie te voeren op onze toekomst. In 2017 hebben wij om die reden onder meer met WIL 2.0 onze transformatiestrategie en –agenda opgesteld en zijn we gestart met de uitwerking van de tactische keuzes.

Voor de dienstverlening betekent dit onder andere dat we in 2017 samen met de gemeenten gestart zijn te bepalen hoe we de dienstverlening meer lokaal gaan inrichten en aanbieden. Hierbij richten we ons in eerste instantie op de vorming van lokale werkteams. Vier van onze gemeenten hebben WIL daarnaast verzocht een aantal sw-taken uit te gaan voeren. Hiervoor hebben we een businesscase opgesteld waarin wij aangeven op welke wijze wij dat willen en kunnen doen. De positie van Houten, de gemeente die deze taken niet bij ons belegt, heeft bijzondere aandacht in deze businesscase. Ook de voorgenomen fusie van onder andere Vianen tot Vijfheerenlanden vroeg in 2017 om de eerste acties.

In 2017 is ook nog nadrukkelijker zichtbaar en merkbaar geworden dat zowel de arbeidsmarkt als ons klantenbestand echt aan verandering onderhevig is. Om bijvoorbeeld onze klanten en werkgevers goed te kunnen helpen, is vaak meer inzet nodig dan voorheen. Bij steeds meer klanten is namelijk sprake van niet alleen werk gerelateerde (meervoudige) problematiek. Om hen gericht vooruit te helpen is veelal een brede en intensieve aanpak nodig. En die bieden we ook. Ook wordt steeds scherper dat effectief handelen steeds meer vraagt om een betere aansluiting van onze systeemwereld op de leefwereld van onze klanten. Niet alleen deze leefwereld verandert snel, maar ook de kennis en methodieken op dit terrein zijn volop in beweging. Op onderdelen passen we dit al toe in onze dienstverlening aan onze klanten, op andere gebieden neemt dit meer tijd in beslag. Met “I, Daniel Blake” als inspiratiebron zetten we hier gericht en gestaag onze tanden in.

Nieuwegein, 17 mei 2018,

Hoogachtend,

R. Esser
Directeur Werk en Inkomen Lekstroom

Hoogachtend,

C. van Dalen
Voorzitter algemeen bestuur

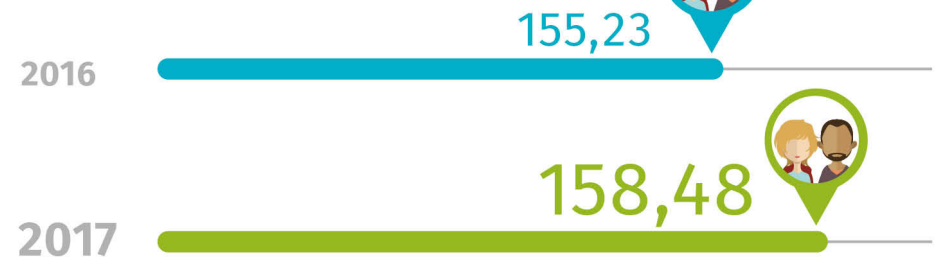
ONZE BEDOELING

Mensen vanuit hun eigen kracht ondersteunen bij het naar vermogen participeren in deze maatschappij.

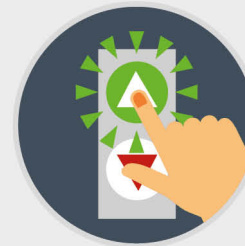
Met als doel dat mensen zelf gericht werk kunnen maken van hun eigen perspectief.

ONZE ORGANISATIE

AANTAL MEDEWERKERS INCL. INHUUR (FTE)

ONTWIKKELINGEN IN MEDEWERKERSTEVREDENHEID EN -VITALITEIT

TEVREDENHEID
EN VITALITEIT
IN DE LIFT

SLAGEN DIE WE NOG MOETEN MAKEN

BETERE
SAMENWERKING

MEER AFHECHTEN/
DOORPAKKEN

ZIEKTEVERZUIM

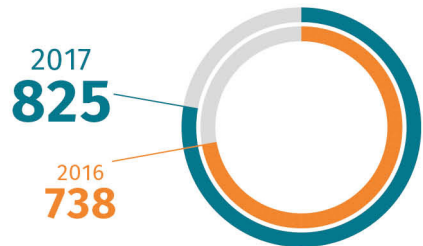
2016
5,9%

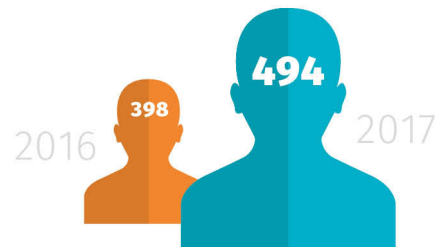
2017
6,3%

WIJ GAAN VOOR WERK

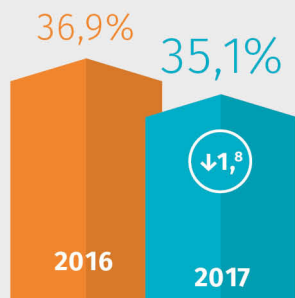
PLAATSINGEN

AANTAL PLAATSINGEN
OP BETAALD WERK

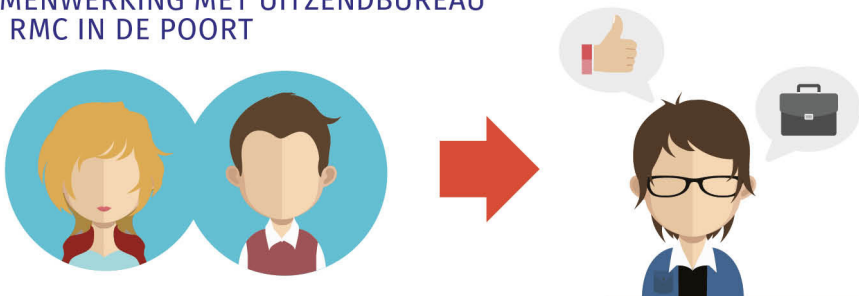
UITSTROOM UIT UITKERING

126 PLAATSINGEN
GARANTIEBANEN
IN 2017

PREVENTIEVE INZET
SAMENWERKING MET UITZENDBUREAU
EN RMC IN DE POORT

WIJ BIEDEN INKOMENS- ONDERSTEUNING WAAR NODIG

KLANTAANTALLEN

PARTICIPATIEWET
Huishoudens

2803

KLANTEN
IN EEN
SHV-TRAJECT

AANVRAGEN
BIJZONDERE
REGLINGEN

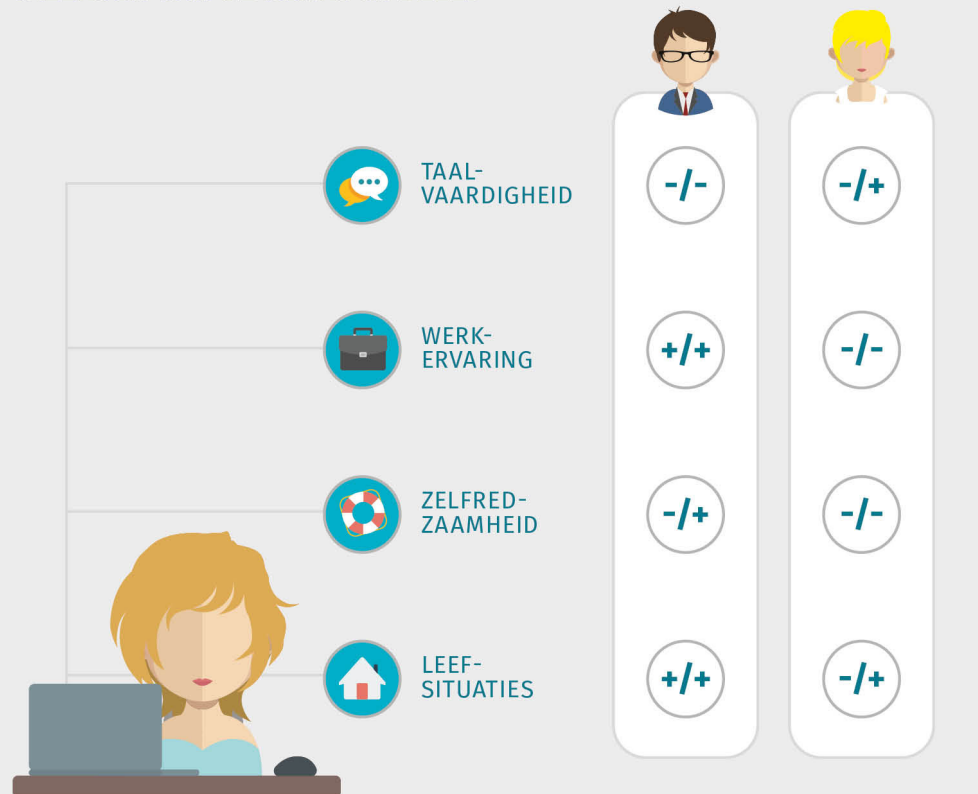

VOORKOMEN MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK
GERICHTE THEMACONTROLES

WIJ GAAN UIT VAN WAT MENSEN WÉL KUNNEN

TALENTEN VAN DE KLANT IN BEELD

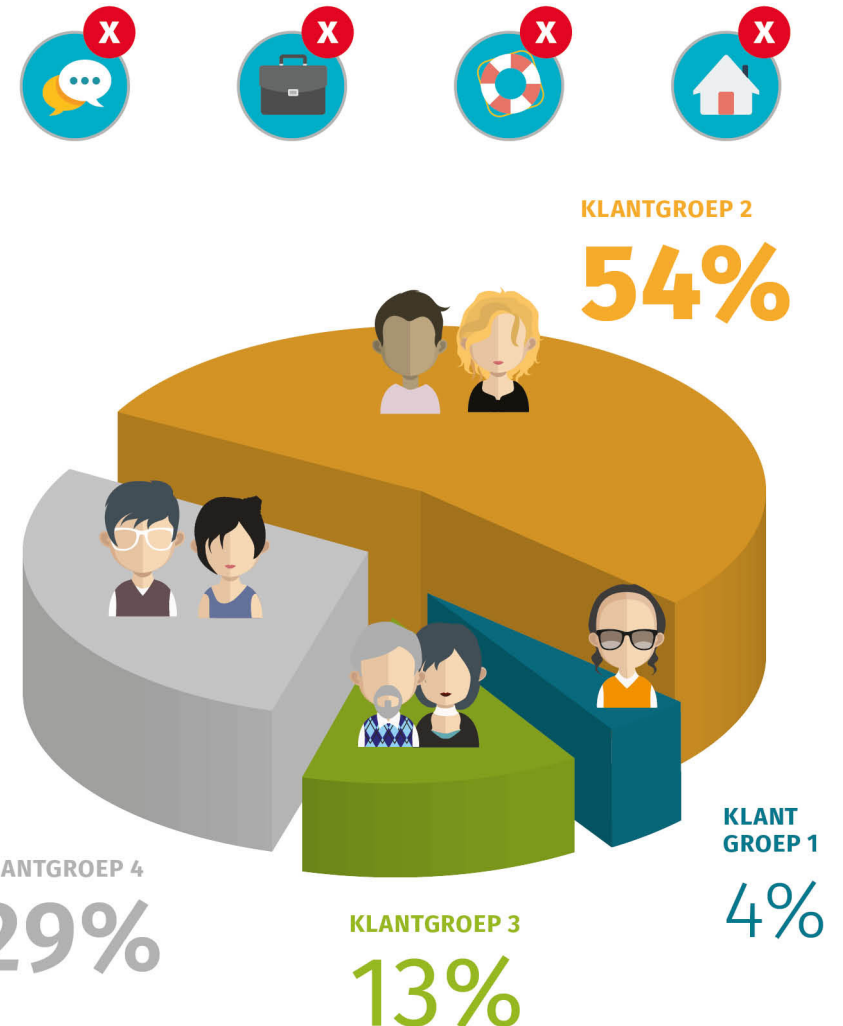

SLUITENDE AANPAK JONGEREN POSITIEVE EVALUATIE PRO/VSO AANPAK

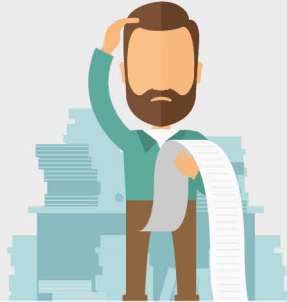
WIJ BIEDEN MAATWERK WAAR NODIG

AFSTAND KLANTEN TOT DE ARBEIDSMARKT NEEMT TOE, EVENALS COMPLEXITEIT EN VARIATIE PROBLEMATIEK

WIJ ZIJN OPRECHT, TOEGEWIJD EN GEDREVEN

WE WILLEN VOORKOMEN DAT MENSEN
IN STEEDS GROTERE PROBLEMEN KOMEN
VROEG EROPAF +
VINDPLAATS SCHULDEN

WERKGEVERSTEVREDENHEID

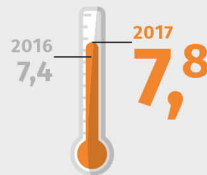

RAPPORT
CIJFER
2017 **7,7**

KLANTTEVREDENHEID RAPPORTCIJFERS

PARTICIPATIEWET

SCHULDHULPVERLENING

OVERIGE MINIMA

AANTAL GEGRONDE KLACHTEN

WIJ ZIJN DUIDELIJK

ZOEKTOCHT NAAR BETERE
AANSLUITING BIJ DE LEEFWERELD
VAN DE KLANT

ONTWIKKELING NIEUWE WEBSITE

AANTAL (GEGRONDE) OPGELEGDE MAATREGELEN

35

MAATREGELEN IN HET KADER
VAN RE-INTEGRATIE IN 2017

80

MAATREGELEN IN HET KADER
VAN RE-INTEGRATIE IN 2016

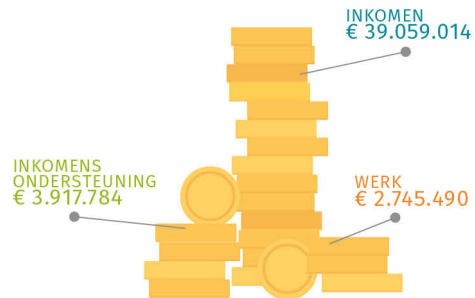
WIJ ZIJN KOSTENBEWUST

BEGROTING EN BEGROTINGSRESULTAAT

UITVOERINGS
KOSTEN

€ 13.446.735

REGELINGSKOSTEN
TOTAAL € 45.722.288

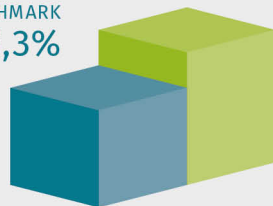
RESULTATEN RE-INTEGRATIEACTIVITEITEN

VORDERINGENRATIO

PERCENTAGE VAN
DE BUIG-VORDERINGEN
WAAROP WORDT AFGELOST

BENCHMARK
25,3%

WIL
28,1%

VOORTGANG INNOVATIEAGENDA

MEEBEWEGENDE FLEXIBELE SCHIL

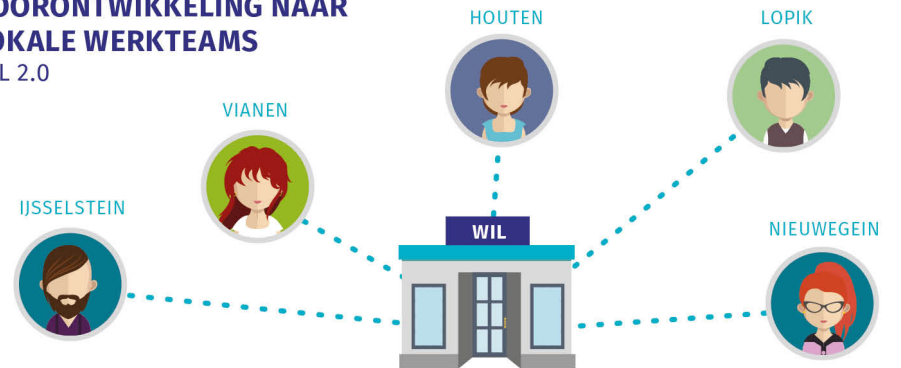
UITGANGSPUNT 2017
2.965 KLANTEN

GEREALISEERD 2017
2.792 KLANTEN
= 2 FTE FLEXIBELE
SCHIL MINDER

SAMEN MAKEN WE HET VERSCHIL

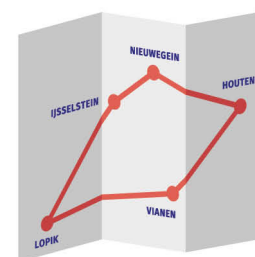
DOORONTWIKKELING NAAR LOKALE WERKTEAMS WIL 2.0

DOORONTWIKKELING SOCIALE TEAMS SAMEN BOUWEN OM NOG MEER LOKAAL TE DOEN

WIJ ZIJN WIL! ROADSHOW LANGS GEMEENTERADEN

2 | INLEIDING

2.1 | Inleiding

Er waren in 2017 duidelijke signalen dat de economie en de arbeidsmarkt zich aan het herstellen zijn van de crisis. Het aantal mensen met betaald werk nam toe en de werkloosheid nam af. Deze positieve ontwikkeling komt vertraagd tot uiting in de ontwikkeling van de bijstand. Vanaf juli 2017 neemt landelijk gezien het aantal mensen met een bijstandsuitkering licht af. Ook in de Lekstroom is een daling van het bijstandsvolume ingezet. De daling komt vooral voor rekening van huishoudens met een uitkering op grond van de Participatiewet (-2%). Bij de IOAW en IOAZ was een toename van 8% te zien, maar dat gaat om een kleiner aantal huishoudens. Uiteindelijk komt het totale bijstandsvolume ruim 200 huishoudens lager uit dan waarop bij de begroting 2017 (opgesteld in het voorjaar van 2016) was gerekend. Het bijstandsvolume heeft zich in het tweede helft van 2017 gestabiliseerd, maar daardoor wordt het niet rustiger. De intensiteit van onze dienstverlening neemt namelijk zienderogen toe.

Er werden in 2017 minder aanvragen levensonderhoud ontvangen en ook minder dossiers schuldhelpverlening gestart dan in het jaar er voor. Aan de andere kant steeg het aantal aanvragen bijzondere regelingen. En bij alle genoemde aanvragen en aanmeldingen ervaren wij een toenemend aantal klanten met complexe en meervoudige problematiek. Deels komt dat naar voren doordat we als WIL op zoek zijn naar de vraag achter de vraag en de leefwereld van de klant voor ogen houden. Het komt ook doordat mensen daadwerkelijk met meerdere problemen kampen en daarbij noodzakelijkerwijs en overigens ook tot tevredenheid gebruik maken van de ondersteuning door WIL.

Van de ruim 7.400 klanten die WIL heeft, ontvangt een klein deel (7,8%) alleen een uitkering levensonderhoud. Een iets groter percentage (8,0%) maakt alleen gebruik van schuldhelpverlening en 43,1% ontvangt alleen een of meerdere voorzieningen op grond van bijzondere regelingen. Verder zijn alle combinaties mogelijk tot aan de 4,2% van de huishoudens die we op de combinatie van de drie terreinen tegenkomen. In 2017 hebben we op meerdere momenten met onze medewerkers aandacht besteed aan de leefwereld van de klant. Het helpt om goede oplossingen te bedenken als we niet alleen de systeemwereld leidend maken, maar de raakvlakken tussen beide opzoeken. In 2018 en latere jaren krijgt dit zeker een vervolg.

2017 was ook het jaar waarin alle medewerkers van WIL op dezelfde etage konden worden gehuisvest. Na een ingrijpende aanpassing op de derde verdieping, is de kantoorruimte op de begane grond afgestoten. De voordelen van samen in dezelfde ruimte werken zijn evident en de praktijk wijst dat ook uit. Kortere lijnen, sneller schakelen... het helpt ons allen ons werk beter te doen.

Projecten

Ook in 2017 hebben we, waar dit effectief is, naast de reguliere dienstverlening projecten ingezet om de inwoners van de Lekstroomgemeenten en onze klanten nog beter te bedienen.

Omdat het preventieve aspect bij schuldhulpverlening steeds belangrijker wordt hebben wij in 2017 samen met woningbouwverenigingen het project Vroeg eropaf gestart, met als doel dreigende huurachterstanden vroegtijdig te signaleren en verzwaring van de problematiek te voorkomen. In aansluiting en als uitbreiding van deze succesvolle werkwijze hebben we ons aangesloten bij de pilot Vindplaats Schulden. De preventieve aanpak beperkt zich hierbij niet tot huurschulden, maar bekijkt een breed spectrum van vaste lasten zoals nutsvoorzieningen en ziektekostenverzekeringen waarvoor de samenwerking met lokale en landelijke partners wordt gezocht.

We hebben samen met de gemeenten verder invulling gegeven aan de Lokale Experimenteer ruimte. Hiermee komen we met integrale projecten tegemoet aan de behoefte om specifieke lokale projecten uit te voeren. Projecten als het Wijkleerbedrijf, KOEK en Fort aan de Korte Uitweg hebben lokaal en vernieuwend een bijdrage geleverd aan het (weer) laten participeren van onze klanten. De evaluatie van eind 2017 laat zien dat de projecten uit het experimenteerprogramma een positieve bijdrage leveren. Op basis daarvan wordt het programma richting 2018 voortgezet, deels met nieuwe projecten.

Begin 2017 hebben we de contacten met de gemeenteraden een impuls gegeven door met elke raad het gesprek te voeren. Waar voorheen het uitwisselen van informatie, resultaten et cetera een belangrijk element van raadsinformatiebijkomsten waren, zijn we nu meer met elkaar in gesprek gegaan. Wederzijds wordt deze ontwikkeling als positief ervaren. Dit heeft na de zomer van 2017 een vervolg gekregen met een tweede ronde raadsbezoeken waarin de gemeenteraden en WIL de ontwikkelingen bij WIL en bij de gemeenten hebben besproken.

De klant van vandaag

In 2017 wordt steeds duidelijker dat het klantenbestand van WIL als gevolg van de nieuwe doelgroep binnen de Participatiewet aan het veranderen is. De nieuwe doelgroepen met een arbeidsbeperking, die nog aan de slag kunnen, vallen nu onder de Participatiewet. De samenstelling van het klantenbestand verandert hierdoor. Steeds meer klanten hebben te maken met (meervoudige) complexe problematiek, hetzij omdat zij tot de nieuwe doelgroep behoren of omdat het om statushouders gaat. Het (weer) laten participeren van deze kwetsbare groep klanten kost meer inspanning, inzet en vaak meerdere interventies op klantniveau.

Tegelijkertijd zien we nieuwe ontwikkelingen op het gebied van gedragswetenschap. Deze theorieën onderbouwen steeds meer de negatieve effecten van stress en multi problematiek op het handelen van onze klanten. Hierdoor worden wij bevestigd in ons streven meer en meer aansluiting te zoeken bij hun leefwereld. Niet alleen in de dagelijkse praktijk, maar ook met onze colleegetour over vernieuwende werkwijze zoals de Omgekeerde Toets en Mobility Mentoring zetten wij stappen in een richting die past bij wat de veranderende samenstelling van ons klantenbestand nu en in de toekomst meer van ons

vraagt. Met de omgekeerde toets vergroten we de ruimte om juridisch maatwerk te leveren en meer te handelen naar de geest dan naar de letter van de wet.

2.3 | Leeswijzer

In hoofdstuk 3 tot en met 5 gaan we nader in op de drie inhoudelijke programma's: Inkomen, Werk en Inkomensondersteuning. Hoofdstuk 6 gaat over de algemene dekkingsmiddelen. De paragrafen en de gedetailleerde financiële onderbouwing vormen het sluitstuk van het Jaarverslag 2017.

3 | PROGRAMMA INKOMEN

3.1 | Wat wilden we bereiken?

Iedereen die een uitkering of inkomensondersteuning nodig heeft en daar ook recht op heeft, krijgt deze tijdig, netjes en efficiënt. WIL is duidelijk over de spelregels en is streng voor diegenen die de spelregels niet nakomen. Wie stappen zet, kan op ons rekenen. Wie niet vooruit wil, kunnen wij niet verder helpen. Ten onrechte verstrekte uitkeringen of inkomensondersteuning halen we zo snel mogelijk terug. Wij focussen sterk op de rechtmatigheid van de verstrekkingen, met het doel het maatschappelijk draagvlak voor onze sociale voorzieningen te behouden. Door onze inzet op het terughalen van teveel betaalde uitkeringen willen wij de schadelast voor de gemeenten zoveel mogelijk beperken. Rechtmatigheid speelt een rol aan het begin van de keten en blijft binnen onze gehele dienstverlening een belangrijke rol spelen.

Door handhaving in te bedden in de procedures, reageren we snel en weten klanten dat fraude niet loont. De afgelopen jaren is het steeds moeilijker gebleken om bedragen terug te vorderen en te verhalen. Meer mensen moeten rondkomen met minder geld, waardoor meer klanten in aanraking zijn gekomen met schuldhulpverlening. Daarom blijven we investeren in handhaving, maar wel in beperkte mate.

WIL is een vangnet voor klanten, waaruit we ze zo snel mogelijk weer willen laten opveren. Mensen die dat echt nodig hebben, krijgen de middelen die nodig zijn om in hun bestaan te voorzien. Vanuit deze positie zetten wij mensen in hun kracht, zodat ze gericht werk kunnen maken van hun eigen perspectief.

3.2 | Wat hebben we gerealiseerd?

Figuur 3.1 toont de doelstellingen van het Programma Inkomen. De gerealiseerde doelstellingen zijn groen. Hier staat geen nadere toelichting bij. Niet (geheel) gerealiseerde doelstellingen staan met rood aangegeven. Deze lichten we nader toe.

Wat wilden we bereiken?	Gerealiseerd	Waar werken we nog aan?
Informereren op maat Over de spelregels mogen geen misverstanden bestaan, ze moeten te allen tijde duidelijk zijn. Ze worden waar dat nodig is afgestemd op de specifieke situatie van de klant. We zorgen ervoor dat ze inhoudelijk correct zijn, voor de klant toegankelijk zijn en begrijpelijk worden geformuleerd. Vanaf het begin van het proces lichten we ze mondeling en schriftelijk toe. We maken heldere afspraken over de verwachtingen die de klant en WIL over en weer van elkaar mogen hebben. Rechten en plichten van beide kanten worden besproken. De klant mag ons aanspreken op ons handelen. Anderzijds kan het handelen van de klant ook voor ons reden zijn om dat bespreekbaar te maken. We zijn daar open en oprecht in en verwachten dat ook van de klant.		
Dienstverlening op maat WIL streeft naar goede professionele dienstverlening waarbij zo min mogelijk administratieve belasting wordt gevraagd van medewerkers en klanten. Waar standaarddienstverlening voldoet bieden we dat aan, maar als de situatie er om vraagt leveren we maatwerk. We blijven op zoek naar verbetering van de dienstverlening, zonder het accent op de eigen kracht van mensen uit het oog te verliezen. Voorop staat dat we financiële zorgen wegnemen op basis van rechtmatigheid. Iemand die terecht aanspraak op ons maakt, kan op ons rekenen. We spannen ons in om vorderingen op de klant niet onnodig hoog te laten oplopen. Veel liever nog voorkomen we het ontstaan daarvan. Als er toch te veel uitkering is verstrekt gaan we direct na constatering over tot intrekking en terugvordering van het teveel verstrekte bedrag. Bij invordering streven we naar een passende betalingsregeling, die voor de klant hanteerbaar is.		
Sanctioneren op maat Als wij hebben vastgesteld dat een klant ten onrechte een uitkering heeft ontvangen, dan volgt snel een reactie. Dat is in de vorm van terugvordering van het teveel betaalde bedrag en mogelijk beëindiging van de uitkering en het opleggen van een waarschuwing of een boete. Bij fraude met uitkeringsgelden volgt altijd terugvordering en een hoge boete, waarbij ook de uitkering kan worden stopgezet. Uitgangspunt van de Fraudewet is dat de opgelegde boete even hoog is als het bedrag dat de bijstandsgerechtigde te veel aan bijstand heeft ontvangen door schending van de inlichtingplicht (fraudebedrag).		

Wat wilden we bereiken?	Gerealiseerd	Waar werken we nog aan?
WIL maakt voor opsporing en aangifte van sociale zekerheidsfraude gebruik van de Regionale Sociale Recherche Nieuwegein. De aangiftegrens ligt sinds begin 2013 op € 50.000. De Sociale Recherche kan ook worden ingeschakeld bij complexe situaties of als bijzondere opsporingsbevoegdheden nodig zijn waarover de medewerkers van WIL niet beschikken, zoals het inzetten van hulpmiddelen bij waarnemingen.		

Figuur 3.1 | Doelstellingen Programma Inkomen

3.3 | Operationele doelstellingen

Om te meten of we op koers liggen, werken we met kern prestatie-indicatoren (KPI's). Dit betekent dat onze resultaten meetbaar zijn. Hiervoor hebben we diverse instrumenten beschikbaar, zoals de benchmarks Werk en Inkomen, klanttevredenheidonderzoeken, de reguliere managementrapportages en de jaarrekening. Figuur 3.2 schetst de KPI's waaraan wij onze resultaten meten en op basis waarvan wij de voortgang binnen het Programma Inkomen monitoren.

Leidend principe	Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
1 Wij gaan voor de snelste route naar werk en participatie 	Percentage volledige uitstroom uit participatie uitkering naar zelfstandig beroep of bedrijf, regulier werk, of gesubsidieerd werk	32,9%	36,9%	Minimaal 26% van de uitstroom	35,1%	
2 Wij bieden inkomensondersteuning waar nodig en rechtmatig	Gemiddelde doorlooptijd aanvragen uitkeringen levensonderhoud	Benchmark 2015 Landelijk gemid.: 19 dagen WIL: geen meetresultaat	Benchmark 2016: Landelijk gemid.: 18 dagen Regio: 22 dagen WIL: 20 dagen	1 dag beter dan landelijk gemiddelde benchmark	Landelijk: 18,7 dagen Regio: 19 dagen WIL: geen meting in benchmark	93% van de aanvragen zijn binnen de vier weken afgehandeld, de overige aanvragen binnen de daarop volgende vier weken. Twee aanvragen zijn niet binnen de wettelijke termijnen afgehandeld.

Leidend principe	Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
3	Percentage afgehandelde aanvragen uitkeringen levensonderhoud met: doorlooptijd < 8 weken doorlooptijd < 4 weken	< 8 weken: 100% < 4 weken: 83%	< 8 weken 98,3% < 4 weken: 91,7%	< 8 weken: 100% < 4 weken: 84%	< 8 weken: 97,8% < 4 weken: 88,6%	
4	Gemiddelde duur van de uitkeringsafhankelijkheid van klanten	44,7% < 2 jaar 28,6% > 5 jaar	46% < 2 jaar 26,3% > 5 jaar	> 49% < 2 jaar max. 29% > 5 jaar	40,6% < 2 jaar 29,1% > 5 jaar	
5	Wij gaan uit van wat mensen wél kunnen 	79%	Niet gemeten	75%	75%	
6	Wij zijn oprecht toegewijd en gedreven 	7,1	Niet gemeten	7,2	7,2	

Leidend principe	Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
7 Wij zijn kostenbewust 	Incassoquote cumulatief	Landelijk: 19,1% WIL: 16,5%	Landelijk: 19,1% WIL: 15,1%	1% onder landelijk gemiddelde	Landelijk: 16,9% WIL: 15,2%	
8.	Vorderingenratio ultimo jaar (Percentage vorderingen BUIG waarop wordt afgelost)	Landelijk gemiddelde benchmark 29,1%	WIL 28,2% Landelijk gemiddelde benchmark 26,5%	benchmark	WIL 28,1% Landelijk gemiddelde benchmark 25,3%	

Figuur 3.2 | Kern prestatie-indicatoren Programma Inkomen

3.4 | Wat heeft het gekost

Onze inzet binnen het Programma Inkomen wordt zowel gefinancierd vanuit de reguliere exploitatiebegroting (personele inzet) als vanuit de BUIG middelen. Deze laatste kosten worden een-op-een op klantniveau verrekend met de gemeenten waarvoor de kosten gemaakt worden c.q. wiens burgers het betreft. In figuur 3.3 ziet u het budget waarover WIL beschikt.

Programma Inkomen	Rekening 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Verschil
Lasten					
Bijzondere controle	€ 894	€ -	€ -	€ 1.811	€ -1.811
Participatie-uitkeringen	€ 35.054.004	€ 39.892.380	€ 39.000.874	€ 36.580.237	€ 2.420.637
BBZ levensonderhoud startende ondernemers	€ 354.307	€ 350.000	€ 350.000	€ 234.907	€ 115.093
IOAW	€ 2.070.449	€ 1.225.000	€ 1.225.000	€ 2.493.821	€ -1.268.821
IOAZ	€ 103.108	€ 136.000	€ 136.000	€ 84.443	€ 51.557
BBZ 2004	€ 667.795	€ 590.000	€ 590.000	€ 704.722	€ -114.722
Wet op de Lijkbezorging	€ 37.568	€ 15.000	€ 15.000	€ 22.479	€ -7.479
Totaal lasten	€ 38.288.124	€ 42.208.380	€ 41.316.874	€ 40.122.421	€ 1.194.453
Waarvan incidentele lasten	€ 1.759.339				
Baten					
Bijzondere controle	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Participatie-uitkeringen	€ 714.655	€ 998.516	€ 998.516	€ 709.326	€ -289.190
BBZ levensonderhoud startende ondernemers	€ 186.948	€ -	€ -	€ 5.120	€ 5.120
IOAW	€ 34.593	€ -	€ -	€ 54.261	€ 54.261
IOAZ	€ 1.759	€ -	€ -	€ 14.680	€ 14.680
BBZ 2004	€ 342.692	€ -	€ -	€ 264.341	€ 264.341
Wet op de Lijkbezorging	€ 31.241	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.679	€ 679
Totaal baten	€ 1.311.887	€ 1.013.516	€ 1.013.516	€ 1.063.407	€ 49.891
Saldo van baten en lasten	€ 36.976.237	€ 41.194.864	€ 40.303.358	€ 39.059.014	€ 1.244.344
Bijdragen gemeente					
Houten	€ 7.066.969	€ 7.790.496	€ 7.622.970	€ 8.272.381	€ 649.411
IJsselstein	€ 6.889.027	€ 7.517.755	€ 7.354.715	€ 7.255.352	€ -99.363
Lopik	€ 1.641.147	€ 1.838.086	€ 1.797.913	€ 1.766.817	€ -31.096
Nieuwegein	€ 17.768.884	€ 19.732.488	€ 19.304.978	€ 18.170.686	€ -1.134.292
Vianen	€ 3.610.210	€ 4.316.039	€ 4.222.782	€ 3.593.777	€ -629.005
Totaal bijdragen gemeente	€ 36.976.237	€ 41.194.864	€ 40.303.358	€ 39.059.014	€ -1.244.344
Waarvan incidentele baten	€ 1.759.339		€ -	€ -	
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -0

Figuur 3.3 | Geraamde en werkelijke kosten 2017 Programma Inkomen

3.5 | Verschillenanalyse Programma Inkomen

BUIG

Lasten

De lasten voor de BUIG-regelingen, te weten participatie-uitkering, IOAW, IOAZ en BBZ zijn onderschreden met € 1,3 mln. V. (3,1% van de begroting). Voor de BUIG-budgetten geldt dat het communicerende vaten zijn, waardoor een overschrijding gecompenseerd wordt met een onderschrijding. De onderschrijding is als volgt te verklaren:

- De lasten van de **participatie-uitkeringen** zijn lager uitgevallen om de volgende redenen:
  - Minder participatie-uitkeringen verstrekt dan voorzien, 107 huishoudens € 1,4 mln.V. Het lager aantal uitkeringen is o.a. het gevolg van de verbeterde economische omgeving waardoor meer klanten uit de bijstand zijn gestroomd. Daarnaast is de themacontrole, innovatieagenda, succesvoller gebleken dan gedacht. Er zijn 27 uitkeringen beëindigd, 11 meer dan verwacht, en bij 20 uitkeringen is de hoogte van de uitkering aangepast.
  - Als gevolg van een lagere instroom taakstellers zijn minder participatie-uitkeringen aangevraagd dan voorzien. Dit door een afnemende (landelijk) instroom van taakstellers, 75 huishoudens, € 1,1 mln. V.
  - Door een veranderend klantenbestand is de gemiddelde prijs per uitkering gestegen, € 470.000N.
  - Het aantal toegekende uitkeringen is niet gelijkmatig verdeeld over het jaar (timing), € 390.000V.
- Als gevolg van de vergrijzing van het klantenbestand wordt vaker een beroep gedaan op de **IOAW**. In 2014 zijn 82 uitkeringen verstrekt tegen 179 uitkeringen nu (peildatum 10-01-2018). De IOAW is bedoeld voor mensen die 50 jaar of ouder zijn en na de WW een beroep moeten doen op de bijstand. De toename is niet alleen binnen de Lekstroom gemeenten waarneembaar, maar is een landelijk trend, € 1,3 mln. N.
- **BBZ levensonderhoud startende ondernemers** is bestemd voor klanten die vanuit de bijstand een eigen zaak willen opstarten en in de beginfase, maximaal 3 jaar, financiële ondersteuning behoeven tot bijstandsniveau. Het betreft een opneinde-regeling waarop niet gestuurd kan worden, € 115.000V.
- Doordat zelfstandigen onvoldoende in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, zijn zij gedwongen om te stoppen met de onderneming. Indien de ondernemer ouder is dan 55 jaar kunnen zij onder voorwaarden een beroep doen op de **IOAZ**. Het betreft een opneinde-regeling, € 50.000V.

Baten

De baten zijn onderschreden met € 215.000N. De reden hiervoor is:

- Door toepassing van de beslagvrije voet bij bijvoorbeeld leenbijstand zijn de inkomsten naar beneden bijgesteld. Bij het opstellen van de begroting 2018 is hierop geanticipeerd.

BBZ 2004*Lasten*

De lasten voor het product BBZ 2004 zijn overschreden met € 115.000N. De reden hiervoor is:

- Dit betreft leningen en aan zelfstandigen ter voorkoming dat een beroep gedaan wordt op de bijstand. Voordat een lening wordt toegekend, is de ondernemersactiviteit beoordeeld op levensvatbaarheid. De gemeente Utrecht voert namens WIL deze regeling uit. Dit betreft een opneinde regeling. Tegenover deze overschrijding staan niet geraamd inkomsten.

Baten

De baten zijn overschreden met € 265.000V. De redenen hiervoor zijn:

- 5 leningen zijn afgelost met een gezamenlijke waarde van € 220.000V.
- Overige, € 45.000V.

Wet op de lijkbezorging*Lasten*

De lasten voor het product Wet op de lijkbezorging zijn nagenoeg niet overschreden, hierop vindt geen analyse plaats.

Baten

De baten voor het product Wet op de lijkbezorging zijn nagenoeg niet overschreden, hierop vindt geen analyse plaats.

Baten Gemeenten

- Conform de GR, artikel 34, worden de niet ingezette middelen terugbetaald aan de gemeenten.

4 | PROGRAMMA WERK

4.1 | Wat wilden we bereiken?

Binnen het Programma Werk willen wij bereiken dat zoveel mogelijk klanten vanuit hun eigen kracht naar vermogen participeren in deze maatschappij. Wij ondersteunen ze waar nodig bij hun re-integratie. We houden daarbij oog voor de betaalbaarheid van voorzieningen en bevorderen de doelmatige en rechtmatige inzet van middelen door een goede diagnose. We zetten prioritair in op jongeren en gemotiveerde klanten.

Wij ondersteunen mensen om vanuit eigen kracht naar vermogen te participeren in deze maatschappij. Dat betekent dat we gaan voor de snelste route naar werk en participatie. Wie snel weer aan het werk komt en inkomen genereert, kan vanuit daar de volgende stap zetten. Om dit te bereiken, gaan we uit van de kwaliteiten van mensen en de mogelijkheden van onze klanten en hun omgeving. We richten ons op haalbare doelen die de eigenwaarde en het perspectief van onze klanten snel verbeteren. Als het echt niet anders kan, bieden we een vangnet voor een zo kort mogelijke periode. Binnen dit traject verwachten wij van onze klanten dat zij zich inspannen en actief meewerken. Deze werkwijze stemmen we duidelijk met onze klanten af. Aan het begin én tijdens het traject. Wie stappen zet, kan op ons rekenen. Wie niet vooruit wil, kunnen wij niet verder helpen. Op deze manier borgen we de voorzieningen van WIL en zorgen we ervoor dat de kwaliteit hoog blijft voor mensen die onze dienstverlening echt nodig hebben.

Wanneer een klant zich bij ons meldt voor een uitkering bij de Poort, focussen we ons de eerste vier weken op werk. Om instroom in de uitkering te voorkomen. Een goede Poort is het meest effectieve instrument om economische participatie te realiseren. We gebruiken deze periode tevens om de kwaliteiten en mogelijkheden van onze klanten duidelijk in beeld te krijgen, waardoor we snel een match kunnen maken op beschikbare vacatures. Hiertoe werken we samen met uitzendbureaus op onze beursvloer en onze accountmanagers van het werkgeversservicepunt Lekstroom (WGSP). Onze insteek is bij elke klant hetzelfde: we handelen onbevooroordeeld en duidelijk, met een positieve en duidelijke klantbenadering. Wat betreft het vinden van werk is de klant aan zet; wij nemen niet over. We willen bereiken dat klanten hun eigen mogelijkheden en die van hun omgeving gebruiken om mee te doen en zelfredzaam te worden of te blijven. Onze dienstverlening is hierop aanvullend. Wij helpen door de juiste instrumenten aan te reiken en een afgestemde route uit te stippelen. Wanneer (tijdelijk) een uitkering toch nodig blijkt, dan vindt er een verdiepende diagnose plaats door de werkcoach en bekijken we wat er aan ondersteuning nodig is voor de toeleiding naar werk. Snelle uitstroom naar werk staat voorop, ook als dat tijdelijk of gedeeltelijk is. Begeleiding, scholing en zorg zijn trajecten die naast het hebben van werk of de toeleiding naar werk kunnen plaatsvinden. Standaard waar het kan, maatwerk waar nodig.

Met de accountmanagers van het WGSP van WIL werken we aan het versterken van de relatie met werkgevers, waardoor vacatures sneller en gericht verzilverd worden. We werken nauw samen met regionale werkgevers. Wij denken mee in het vinden van oplossingen voor hun uitdagingen, en ondersteunen en faciliteren ze in het vinden van personeel.

4.2 | Wat hebben we gerealiseerd?

Figuur 4.1 toont de doelstellingen van het Programma Werk. De gerealiseerde doelstellingen zijn groen. Hier staat geen nadere toelichting bij. Niet (geheel) gerealiseerde doelstellingen staan met rood aangegeven. Deze lichten we nader toe.

Wat wilden we bereiken?	Gerealiseerd	Waar werken we nog aan?
Deelprogramma Werkgeversbenadering		
Aansluiten op de arbeidsmarktbewegingen In de huidige economische tijd maken de werkgevers op de arbeidsmarkt de dienst uit. Ze nemen geschoold personeel aan voor ongeschoold werk en huren liever flexibele zelfstandigen in dan uitzendkrachten. Slechts een kwart wil extra maatregelen treffen om 55-plussers aan te nemen. Daarom bouwen we met de andere werkgeversservicepunten in de regio, de SW-bedrijven, uitzendbureaus en het UWV aan een effectieve, zakelijke en duurzame relatie met werkgevers.		
Vergroten van ons marktbereik Onze insteek is hier tweërlei - Uitbreiden van het bestaande netwerk via lijn 'warme' contacten (doorverwijzing, e.d.). - We helpen werkgevers met de invulling van de wens om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Dat doen we door informatie en advies te geven en zakelijk, op maat gesneden arrangementen aan te bieden.		
Effectueren van SROI We gaan werkgevers helpen met de invulling van de wens om maatschappelijk verantwoord te ondernemen, door informatie en advies te geven en zakelijke op maat gesneden arrangementen aan te bieden. Social return on investment komt ook bij gemeenten steeds meer in beeld en maakt toenemend onderdeel uit van aanbestedingsbestekken. Dat lukt dankzij goede relaties met de afdelingen Inkoop. Bijkomend effect voor WIL is dat die werkgeverscontacten tot nieuwe warme relaties kunnen leiden.		- Er is wel op SROI geïnvesteerd, maar de effecten verschillen per gemeente. - Indien er gewerkt wordt vanuit de gemeente met een social return coördinator werkt dat bevorderlijk op het aantal plaatsingen ihkv SROI.

Wat wilden we bereiken?	Gerealiseerd	Waar werken we nog aan?
Deelprogramma Poort & Schouw		
Workshops Naast rechtmatigheid en doelmatigheid komt vooral ook het gebruiken en versterken van de eigen kracht van de klant in workshops aan bod. Kansen, mogelijkheden en belemmeringen worden besproken en we richten ons op duidelijke, doelmatige en doeltreffende ondersteuning van betrokkenen.		
Omgaan met klanten De klant is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor zijn economische participatie en het organiseren van de dienstverlening en de ondersteuning die nodig is, ligt bij de klant zelf. Het zelf een oplossing organiseren of gebruik maken van het eigen netwerk komt op de eerste plaats. WIL faciliteert klanten op basis van niet vrijblijvende afspraken om zich op eigen kracht te redden. Als dat toch niet lukt, biedt WIL dienstverlening op maat en worden klanten gekoppeld aan een werkcoach.		
Ondersteuning van klanten In het begin worden klanten via (groeps)gesprekken en workshops geïnformeerd, geadviseerd en ondersteund. Tijdens die periode van één tot vier weken wordt vastgesteld of de klant zich aan de afspraken houdt en zich voldoende inspent om werk te vinden. De Poort & Schouw periode wordt afgesloten met een klantbeeld waarop voortgeborduurd kan worden.		
Extra inzet op jongeren Onze dienstverlening is in de kern generiek en op alle klantgroepen van toepassing. Voor jongeren maken we een uitzondering, gelet op afwijkende wet- en regelgeving en onze ambitie om permanente uitkeringsafhankelijkheid te voorkomen. Daarom is onze inzet bij jongeren nog steviger: geen jongere in de bijstand. De volgende acties worden daarbij ondernomen: - Het verder ontwikkelen we het huidige jongerenloket met aandacht voor de nieuwe doelgroep van jonggehandicapten. - Organiseren van workshops. - Het uitzendbureau op de beursvloer investeert extra op jongeren zodat zij sneller een baan vinden. - Met lokale werkgevers willen we verder investeren in een soort pool van stages, werkervaringsplaatsen en dergelijke. - We maken afspraken met werkgevers over leerwerkpakketten en meer BBL-plekken. - Met de vijf gemeenten en hun welzijnsorganisaties willen we tot een sluitend netwerk/aanbod voor hulpbehoevende jongeren zien te komen. - Verder uitbouwen van het Jongerenloket (JOLO).		Uit de evaluatie van het JOLO is de aanbeveling om de komende jaren verder te blijven investeren/ ontwikkelen van een sluitende aanpak voor hulpbehoevende jongeren.

Wat wilden we bereiken?	Gerealiseerd	Waar werken we nog aan?
Deelprogramma Werk en Inkomen		
Regionale samenwerking WIL neemt namens de Lekstroomgemeenten deel aan de Utrechtse Werktafel. In dit samenwerkingsverband wordt gewerkt aan het realiseren van de garantiebanen binnen de arbeidsmarktregio Midden Utrecht.		
Uitstroom Uitstroom naar werk staat op de eerste plaats, ook al is die tijdelijk of gedeeltelijk. Begeleidings-, scholings- en zorgtrajecten vinden parallel plaats. We gaan uit van de mogelijkheden en niet van de beperkingen van de klant. De arbeidscapaciteit en motivatie van mensen staat centraal en is leidend voor de dienstverlening.		
Bij het trajectplan dat samen met de klant wordt gemaakt, ligt de focus op eigen verantwoordelijkheid van de klant en de eigen regie hierop. Door te werken met groepen wordt de coöperatieve houding van de klant vergroot. Wij zorgen voor een aanbod dat aansluit op de arbeidsmarkt en instrumenten en dienstverlening die zijn afgestemd op de verschillende klantgroepen. - Bij klantgroep 1 ligt het accent op faciliteren bij het zelf zoeken naar werk op basis van niet vrijblijvende afspraken. We richten ons ook op het voor werkgevers beschikbaar en inzichtelijk maken van geschikte kandidaten. De uitvoering geschiedt vooral door onze eigen professionals. - Bij klantgroep 2 spannen we ons in om (vraaggericht: vanuit de motivatie van mensen en de mogelijkheden op de arbeidsmarkt) zo snel mogelijk de mate van arbeidscapaciteit te verhogen en relevante belemmeringen die tijdelijk spelen weg te nemen. We maken vooral gebruik van onze eigen professionals, waar nodig echter ook van externe partijen. - De dienstverlening voor klanten in klantgroep 3 richt zich op het verzilveren van de aanwezige arbeidscapaciteit tegen zo laag mogelijke begeleidingskosten. Hierbij maken we gebruik van gespecialiseerde bedrijven zoals PAUW Bedrijven (preferente leverancier), maar ook andere SW bedrijven zoals UW. - Het aanbod voor klantgroep 4 richt zich op het doorverwijzen naar lokaal zorg- en/of activeringsaanbod. WIL doet zelf geen aanbod voor deze groep (dat is aan de gemeenten), behalve het verstrekken van een uitkering als dat nodig is. Uiteraard zien we er op toe dat dit ook terecht is.		Tav klantgroep 3 is er met name fors ingezet op het aan het werk helpen van kandidaten die in het Doelgroepregister staan (garantiebanen). Dit is zeer succesvol gebleken.

Figuur 4.1 | **Doelstellingen Programma Werk**

4.3 | Operationele doelstellingen

Om te meten of we op koers liggen, werken we met kern prestatie-indicatoren (KPI's). Dit betekent dat onze resultaten meetbaar zijn. Hiervoor hebben we diverse instrumenten beschikbaar, zoals de benchmarks Werk en Inkomen, klanttevredenheidonderzoeken, de reguliere managementrapportages en de jaarrekening. Figuur 4.2 schetst de KPI's waaraan wij onze resultaten meten en op basis waarvan wij de voortgang binnen het Programma Werk monitoren.

Leidend principe		Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
1	Wij gaan voor de snelste route naar werk en participatie 	Het aantal plaatsingen van klanten bij werkgevers op regulier werk, werkervaringsplaats, participatieplaats, tegenprestatie en beschut werk	732	738	Garantiebanen: 50 Regulier: 375 WEP met baanintentie: 150 Idem zonder : 150 Totaal: 725	Garantiebanen: 126 Regulier 421 WEP-met baanintentie: 134 Idem zonder: 144 Totaal: 825	Vanuit de 126 plaatsingen op een garantiebaan zijn 104 arbeidscontracten gerealiseerd.
2		Aantal plaatsingen i.h.k.v. social return on investment	35	48	40	42	
3	Wij gaan uit van wat mensen wel kunnen 	Waardering van klanten t.a.v. rekening houden met wat zij kunnen en willen (KTO score consulenten)	68%	Niet gemeten	75%	73%	
4	Wij zijn oprecht, toegewijd en gedreven	Waardering werkgevers (in het kader van werkgeverstevredenheidsonderzoeken)	7,8	Niet gemeten	7,8	7,7	

Leidend principe	Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
5 Wij zijn duidelijk 	Totale preventiequote poort (meldingen met en zonder start werkproces)	44,8%	47,3%	45,5%	51,3%	
6	Maatregelquote rechtmatigheid: Het totaal aantal betalingen waarop een maatregel is toegepast tot en met de verslagmaand, als percentage van gemiddeld volume BUIG	Benchmark cumulatief 2015: Landelijk: 3,5% WIL : 1,8%	Benchmark cumulatief 2016: Landelijk: 2,6% WIL: 1,3%	1 procent lager dan gemiddelde van de benchmark.	Benchmark cumulatief 2017 Landelijk: 2,9% WIL: 0,3%	WIL streeft ernaar om een humaan beleid te voeren, dus eerst in gesprek en als dat niet werkt wordt een maatregel opgelegd.
7 Wij zijn kostenbewust 	Rendement re-integratie-inspanningen (bespaarde uitkeringslast door uitstroom naar werk (niet door gemeente gesubsidieerd)	Investering uit de re-integratiemiddelen+ 79% (obv 18 maanden besparing). Bij 12 maanden besparing is het 119% van de investering.	Investering uit de re-integratiemiddelen+ 155% (obv 18 maanden besparing). Bij 12 maanden besparing is het 170% van de investering	Investering uit de re-integratiemiddelen + 10%	Budget: € 2,3 mln.: Bij 18 maanden besparing is het 258% van de investering Bij 12 maanden besparing is het 172% van de investering	
8 Samen maken we het verschil	Aantal werkgevers waarmee WIL zaken doet (warme contacten)	276	245	275	275	

Leidend principe	Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
9	Waardering inzet WIL (i.c. accountmanagers) binnen participatieteams (op basis van gezamenlijke evaluatie)	Niet gemeten	Niet gemeten	7,2	Niet gemeten in deze vorm	

Figuur 4.2 | Kern prestatie-indicatoren Programma Werk

4.4 | Wat heeft het gekost?

Onze inzet binnen het Programma Werk wordt zowel gefinancierd vanuit de reguliere exploitatiebegroting (personele inzet) als vanuit de re-integratiemiddelen binnen het participatiebudget (P-budget). De re-integratiemiddelen uit het P-budget zijn in de kern middelen die WIL kan inzetten om de re-integratie van burgers te versnellen, te bevorderen dan wel mogelijk te maken.

Onder een aantal condities kan WIL deze re-integratiemiddelen inzetten om o.a.:

- Re-integratietrajecten te financieren.
- Personeel aan te stellen (accountmanagers, werkcoaches, e.d.).
- Instrumenten te bekostigen (assessments, portfolio's, e.d.).
- Aanbodversterkende interventies te financieren (scholing, training, workshops, e.d.).
- Vraaggerichte interventies te financieren (loonkostensubsidies, begeleiding op de werkplek, e.d.).
- Diagnostische interventies te financieren (via gesprekken en tools).
- Randvoorwaardelijke zaken te bekostigen (huisvesting, coördinatie, communicatie, e.d.).

Het budget waarover WIL beschikt is weergegeven in figuur 4.3.

Programma Werk	Rekening 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Vershil
Lasten					
Participatiebudget Re-integratiedeel	€ 2.435.226	€ 2.283.490	€ 2.283.490	€ 2.461.457	€ -177.967
Lokale experimenteerruimte	€ 20.525	€ -	€ 317.533	€ 317.533	€ -
Jeugdwerkloosheid	€ 417.991	€ -	€ 702.000	€ 511.783	€ 190.217
Totaal lasten	€ 2.873.742	€ 2.283.490	€ 3.303.023	€ 3.290.773	€ 12.250
Waarvan incidentele lasten	€ 460.287		€ 1.019.533	€ 829.316	
Baten					
Participatiebudget Re-integratiedeel	€ 100.411	€ -	€ -	€ 33.501	€ 33.501
Jeugdwerkloosheid	€ 417.991	€ -	€ 702.000	€ 511.783	€ -190.217
Totaal baten	€ 518.402	€ -	€ 702.000	€ 545.284	€ -156.716
Waarvan incidentele baten	€ 460.287	€ -	€ 702.000	€ 545.284	
Saldo van baten en lasten	€ 2.355.340	€ 2.283.490	€ 2.601.023	€ 2.745.490	€ -144.467
Bijdragen gemeente					
Houten	€ 211.233	€ 194.374	€ 222.851	€ 302.157	€ 79.306
IJsselstein	€ 448.806	€ 438.474	€ 498.979	€ 498.979	€ -
Lopik	€ 54.147	€ 48.903	€ 56.203	€ 78.226	€ 22.023
Nieuwegein	€ 1.417.065	€ 1.388.118	€ 1.579.159	€ 1.615.557	€ 36.398
Vianen	€ 224.089	€ 213.621	€ 243.831	€ 250.571	€ 6.740
Totaal bijdragen gemeente	€ 2.355.340	€ 2.283.490	€ 2.601.023	€ 2.745.490	€ 144.467
Waarvan incidentele baten			€ 317.533	€ 317.533	
Totaal	€ 0	€ -	€ -	€ 0	€ 0

Figuur 4.3 | Geraamde en werkelijke kosten 2017 Programma Werk

4.5 | Verschillenanalyse Programma Werk

Participatiebudget

Lasten

De lasten voor het product Participatie, te weten participatie re-integratie en lokale experimenten, zijn overschreden met € 177.000N. De reden hiervoor is:

- Sinds de komst van de Participatiewet in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de re-integratie en eventuele inkomensvoorzieningen voor mensen die vóór 2015 onder de oude Wajong en de Wsw regelingen zouden vallen. Voor de kosten die deze nieuwe doelgroep voor de gemeenten met zich meebrengt, worden zij deels gecompenseerd door de Rijksoverheid middels BUIG (uitkeringen) en Participatie budget (re-integratie gelden). De relatief onbekende doelgroep heeft enige tijd nodig gehad om zich te borgen binnen de dienstverlening van Werk en Inkomen Lekstroom. Het aantal plaatsingen van deze mensen op garantiebanen liet in 2015 en 2016 nog een voorzichtig beeld zien, echter in 2017 heeft het aantal garantiebanen een behoorlijke vlucht genomen en was er sprake van een verdubbeling van het aantal plaatsingen ten opzichte van de KPI. Dit succes valt grotendeels te verklaren door een intensieve samenwerking met de VSO/PRO scholen, een goed werkend JOLO, een betere signalering aan de Poort van potentiële garantiebaan kandidaten en meer expertise binnen WIL. Een aantal medewerkers houdt zich specifiek bezig met het plaatsen en begeleiden van garantiebaankandidaten. Ook is er meer bekendheid bij werkgevers gekomen over het in dienst nemen van garantiebaan kandidaten. De keerzijde van dit succes is een overschrijding op het P-budget. Een groot deel van deze overschrijding is dan ook toe te schrijven aan het succes van het uitplaatsen van garantiebaankandidaten. Immers, de flankerende kosten van garantiebanen (zoals jobcoaching en loonwaardemetingen) komen ten laste van het P-budget.

Baten

De baten zijn overschreden met € 33.000V. De reden hiervoor is:

- Binnen het participatie budget wordt gebruik gemaakt van de diensten van Flexensie. Flexensie is een matchingstool en voor elke plaatsing ontvangt WIL een vergoeding.

Jeugdwerkloosheid

Lasten

De lasten voor het product Jeugdwerkloosheid zijn onderschreden met € 190.000V. De reden hiervoor is:

- Het actieplan Jeugdwerkloosheid is een regionale samenwerking waarbij WIL voor de regio de Jobhunters inhuurt. De inhuurkosten zijn lager uitgevallen dan begroot.

Baten

- De kosten voor de inhuur van Jobhunters worden betaald vanuit de gemeente Utrecht. Aangezien de inhuurkosten lager zijn uitgevallen, neemt de vergoeding daarvoor navenant af.

Lasten Gemeenten

- Het saldo van baten en lasten is hoger dan de ontvangen bijdrage van de gemeenten. In samenspraak met de gemeenten zijn de extra kosten via een door hen vastgestelde verdeelsleutel verdeeld.

5 | PROGRAMMA INKOMENSONDERSTEUNING

5.1 | Wat wilden we bereiken?

Binnen het Programma Inkomensondersteuning willen we financiële zorgen wegnemen voor mensen die dat echt nodig hebben. Participeren in de maatschappij is immers gemakkelijker met een hoofd zonder al te veel zorgen. Financiële problemen werken stress verhogend en hebben vaak ook effecten op andere levenssterreinen. Denk hierbij aan oplopende spanningen binnen relaties en ernstige gevolgen door het wegvallen van werk. We zien dat vriendschappen minder worden onderhouden of zelfs worden verbroken. Ook kunnen er problemen ontstaan bij de opvoeding van kinderen.

De effecten van problematische schulden liggen niet alleen op het persoonlijke vlak. Ook maatschappelijk zijn er gevolgen, die verstrekkend kunnen zijn. Als gevolg van huisuitzettingen kan dakloosheid ontstaan. Dit leidt weer tot toename van het aantal zwervers en toename van het gebruik van de maatschappelijke opvang. Dat heeft ook weer invloed op de openbare orde en veiligheid. Als iemand niet meer in staat is zijn rekeningen te betalen van gas, water en licht, kan dat leiden tot afsluiting van nutsvoorzieningen. En dat kan weer gezondheidsklachten met zich meebrengen.

Integrale aanpak

Vanuit een gemeenschappelijk doel en belang werken we samen met partners, professionele en vrijwillige dienstverleners en de gemeenten aan een integrale aanpak van het probleem. Preventieve maatregelen en het voorkomen van terugval maken onderdeel uit van deze aanpak. Wij zetten hiermee in op het beperken van de hoge maatschappelijke kosten voor bijstandsuitkeringen, huisuitzettingen, herinrichting van vervangende woonruimten, maatschappelijke opvang en openbare orde en veiligheid. Met deze integrale aanpak helpen we deze negatieve effecten te voorkomen en te beheersen.

Binnen het Programma Inkomensondersteuning willen wij armoede en sociale uitsluiting voorkomen en eventuele financiële drempels wegnemen als die participatie naar vermogen van onze klanten in de weg staan. Door effectieve schuldhelpverlening willen we armoede bestrijden en vooral ook voorkomen dat de problematiek verergert. We gaan altijd voor een goede oplossing tegen zo laag mogelijke kosten. We kiezen voor soberheid en niet voor luxe. De klant blijft tijdens het gehele traject aan zet. Wij nemen niet over, maar helpen wel door het juiste instrumentarium aan te reiken. Door het gebruik van de beschikbare regelingen te vergroten en inkomensondersteuning te geven aan de mensen die dat echt nodig hebben, willen we ervoor zorgen dat mensen in de positie zijn om stappen te zetten.

5.2 | Wat hebben we gerealiseerd?

Figuur 5.1 toont de doelstellingen van het Programma Inkomensondersteuning. De gerealiseerde doelstellingen zijn groen. Hier staat geen nadere toelichting bij. Niet (geheel) gerealiseerde doelstellingen staan met rood aangegeven. Deze lichten we nader toe.

Wat wilden we bereiken?	Gerealiseerd	Waar werken we nog aan?
Klanten prikkelen en motiveren aan het werk te gaan Betaalde arbeid biedt geen garantie dat iemand geen financiële problemen heeft of uit de armoede zal ontsnappen. Tegelijkertijd blijkt echter dat huishoudens die boven de armoedegrens uit komen, dit in vrijwel alle gevallen te danken hebben aan het feit dat hun arbeidsinkomsten zijn toegenomen. De oorzaak kan zijn dat zij van een niet-werkzaam naar een werkzaam huishouden zijn overgegaan, dat het aantal werkenden binnen het huishouden is gestegen of dat een of meer huishoudleden meer uren zijn gaan werken, dan wel meer loon zijn gaan verdienen. Daarbij kan ook het vinden van een (werkende) partner een rol spelen. Het is hierom dat we blijven inzetten op betaalde arbeid als instrument om uit een armoede-situatie te raken.		
Het leveren van integraal maatwerk Onze ambitie om maatwerk te willen leveren, wordt ondersteund door de nieuwe wetgeving per 1 januari 2015. De mogelijkheden voor bijzondere bijstand in de vorm van een aanvullende zorgverzekering of een pas voor culturele, maatschappelijke en sportvoorzieningen zijn verruimd. Mensen die langdurig van een laag inkomen moeten rondkomen, zonder dat er zicht is op verbetering, krijgen op individuele basis een toeslag. De mogelijkheden voor categoriale bijzondere bijstand voor aannemelijke kosten zijn beperkt. Ondersteuning van mensen wordt daardoor sterker persoonlijk gericht en het minimabeleid kan meer ondersteunend zijn aan het participatie- én re-integratiebeleid.		
Het hebben van goede sociale kaarten van de gemeenten WIL heeft te maken met burgers uit verschillende gemeenten, die hebben gekozen voor verschillende ondersteuningsmogelijkheden op diverse leefgebieden. Een integraal advies aan klanten (met oog voor de individuele problematiek op meerdere leefgebieden) vereist een goede samenwerking met die gemeenten en het hulp- en dienstverleningsdomein daarbinnen. Dat raakt ook sterk aan de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).		

Figuur 5.1 | Doelstellingen Programma Inkomen

5.3 | Operationele doelstellingen

Om te meten of we op koers liggen, werken we met Kern prestatie-indicatoren (KPI's). Dit betekent dat onze resultaten meetbaar zijn. Hiervoor hebben we diverse instrumenten beschikbaar, zoals de benchmarks Werk en Inkomen, klanttevredenheidonderzoeken, de reguliere managementrapportages en de jaarrekening. Figuur 5.2 schetst de KPI's waaraan wij onze resultaten meten en op basis waarvan wij de voortgang binnen het Programma Inkomensondersteuning monitoren.

Leidend principe	Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
1 Wij bieden inkomensondersteuning waar nodig en rechtmatig 	Gemiddelde doorlooptijd aanvragen bijzondere bijstand	57 dagen (zonder correctie voor hersteltermijnen) Benchmark: 59,3 dgn	47 dagen (zonder correctie voor hersteltermijnen) Benchmark: geen betrouwbare waarde bekend	Gemiddelde van de benchmark	67 dagen Benchmark: geen betrouwbare waarde bekend	De formatie is te beperkt om alle aanvragen vanuit de bedoeling op tijd te verwerken.
2	Percentage afgehandelde aanvragen bijzondere bijstand en in totaal met doorlooptijd < 8 weken	53,8% < 4 weken 66,0% < 8 weken 34,0% > 8 weken	50,9% < 4 weken 66,0% < 8 weken 34,0% > 8 weken	Minimaal: 50% < 4 weken 75% < 6 weken 100% < 8 weken	67,3% < 4 weken 76,5% < 8 weken 23,5% > 8 weken	De overschrijding komt o.a. door de hersteltermijnen die wij de klant geven als hun aanvraag niet compleet is. Het werkproces wordt niet beëindigd omdat het een hersteltermijn is. De formatie is te beperkt om alle aanvragen vanuit de bedoeling op tijd te verwerken.
3	Gebruik minimaregelingen, (te meten aan de hand van het percentage bereik)	H 54% - 27% IJ 45% - 26% L 29% - 17% N 56% - 26% V 41% - 20%	H: n.b. - 41% IJ: n.b. - 36% L: n.b. - 24% N: n.b. - 34% V: n.b. - 31%	H 55% - 28% IJ 46% - 27% L 30% - 18% N 57% - 27% V 42% - 21%	H: 40% IJ: 28% L: 37% N: 34% V: 40%	

Leidend principe	Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
4	Wachttijd schuldhulpverlening tot start proces (= workshop)	23 dagen	12 dagen	21 dagen	14 dagen	
5	Percentage succesvolle schuldregelingen van het totaal afgesloten aantal	64%	Saneringskredieten: 85% Schuldbemiddelingen: 43% Wettelijke schuldregeling WSNP: 81%	68%	Saneringskredieten: 82% Schuldbemiddelingen: 70% Wettelijke schuldregeling WSNP: 94%	
6	Wij gaan uit van wat mensen wel kunnen 	Waardering in percentage van klanten t.a.v. rekening houden met wat zij kunnen en willen (KTO score consulenten) Minima: 73% SHV: 86%	Niet gemeten	Minima: 75% SHV: 75%	Minima: 68% SHV: 90%	
7	Wij zijn oprecht, toegewijd en gedreven 	Waardering dienstverlening overall door klanten schuldhulpverlening 7,4	Niet gemeten	7,5	7,8	
8	Waardering dienstverlening overall door klanten miniregelingen	7,4	Niet gemeten	7,5	7,2	Door krappe formatie en langere doorlooptijden, hebben veel klanten hiervan last gehad. Dit vertaald zich in een lager cijfer

Leidend principe	Kerncijfer	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
9 Wij zijn duidelijk 	Bekendheid van klanten met de beschikbare regelingen (KTO)	6,8	Niet gemeten	7,0	6,1	

Figuur 5.2 | Kern prestatie-indicatoren Programma Inkomensondersteuning

5.4 | Wat heeft het gekost?

Onze inzet binnen het Programma Inkomensondersteuning wordt zowel gefinancierd vanuit de reguliere exploitatiebegroting (personele inzet en een beperkt materieel budget voor schuldhelpverlening) als vanuit de voorzieningen en overdrachten. Deze laatste kosten worden 1-op-1 verrekend met de gemeente waarvoor deze kosten worden gemaakt. Het budget waarover WIL beschikt is weergegeven in onderstaande figuur 5.3.

Programma Inkomensondersteuning	Rekening 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Vershil
Lasten					
Bijzondere bijstand	€ 4.043.191	€ 3.349.283	€ 4.649.389	€ 3.994.098	€ 655.291
Compensatie Eigen Risico	€ 396				€ -
Minimabeleid voorzieningen	€ 356.043		€ 185.077	€ 162.859	€ 22.218
Wet Kinderopvang met re-integratie en uitk.verstr.	€ 196.166	€ 70.000	€ 70.000	€ 137.627	€ -67.627
Totaal lasten	€ 4.595.796	€ 3.419.283	€ 4.904.466	€ 4.294.584	€ 609.882
Waarvan incidentele lasten	€ 1.826.512		€ 1.521.483	€ 911.601	
Baten					
Bijzondere bijstand	€ 446.148	€ 223.000	€ 223.000	€ 372.781	€ 149.781
Wet Kinderopvang met re-integratie en uitk.verstr.	€ 631			€ 4.019	€ 4.019
Totaal baten	€ 446.779	€ 223.000	€ 223.000	€ 376.800	€ 153.800
Saldo van baten en lasten	€ 4.149.017	€ 3.196.283	€ 4.681.466	€ 3.917.784	€ 763.682
Bijdragen gemeente					
Houten	€ 1.084.003	€ 804.399	€ 1.080.769	€ 959.475	€ -121.294
IJsselstein	€ 868.345	€ 519.202	€ 964.957	€ 883.432	€ -81.525
Lopik	€ 152.150	€ 203.917	€ 232.789	€ 197.652	€ -35.137
Nieuwegein	€ 1.767.902	€ 1.362.953	€ 1.991.239	€ 1.554.815	€ -436.424
Vianen	€ 276.617	€ 305.812	€ 411.712	€ 322.410	€ -89.302
Totaal bijdragen gemeente	€ 4.149.017	€ 3.196.283	€ 4.681.466	€ 3.917.784	€ -763.682
Waarvan incidentele baten	€ 1.826.512		€ 1.521.483	€ 911.601	
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Figuur 5.3 | Geraamde en werkelijke kosten 2017 Programma Inkomensondersteuning

5.5 | Verschillenanalyse Programma Inkomensondersteuning

Bijzondere bijstand

Lasten

De lasten voor het product Bijzondere bijstand zijn onderschreden met € 655.000V. De redenen hiervoor zijn:

- Ten opzichte van de begroting 2017 zijn 109 taakstellers minder gehuisvest, € 760.000V. De rijksoverheid heeft het aantal te plaatsen taakstellers in 2017 naar beneden bijgesteld wegens de verminderende instroom van taakstellers.
- Er heeft een uitbetaling plaatsgevonden in het kader van een extra tegemoetkoming in de ziektekosten, € 140.000N.
- Overige, € 35.000V.

Baten

De baten zijn overschreden met € 150.000V. De reden hiervoor is:

- De praktijk leert dat de inkomsten een structureel hoger karakter zijn dan begroot. Bij de begroting 2019 zullen de inkomsten worden opgehoogd tot € 300.000.

Minimabeleid voorzieningen

Lasten

De lasten van het product Minimabeleid voorzieningen zijn onderschreden met € 20.000V.

- Gezien de omvang van de overschrijding vindt hierop geen analyse plaats.

Kinderopvang

Lasten

De lasten voor het product Wet kinderopvang met re-integratie zijn overschreden met € 70.000N. De redenen hiervoor zijn:

- Ter bevordering van de arbeidsparticipatie en om de belemmering weg te nemen voor de kindzorg kan een beroep worden gedaan op de kinderopvang. Dit betreft een opneemregeling.
- Klanten kunnen op basis van een sociaal medische indicatie een beroep doen op een tegemoetkoming in de kosten kinderopvang omdat zij (tijdelijk) niet volledig voor hun kinderen kunnen zorgen.

Baten

De baten zijn overschreden met € 4.000V.

- Gezien de omvang van de overschrijding vindt hierop geen analyse plaats.

Baten Gemeenten

- Conform de GR, artikel 34, worden de niet ingezette middelen terugbetaald aan de gemeenten.

6 | ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven inzicht te geven in de algemene dekkingsmiddelen. Onder algemene dekkingsmiddelen worden verstaan die middelen die niet aan een specifiek programma toegeschreven kunnen worden en die algemeen inzetbaar zijn. Binnen de gemeenschappelijke regeling kennen we de volgende algemene dekkingsmiddelen:

- Bijdrage deelnemende gemeenten in de uitvoeringskosten. De uitvoeringskosten worden omgeslagen naar de deelnemende gemeenten via een vastgesteld percentage welke vastgesteld is in de begroting.
- Vergoedingen personeel gerelateerde kosten, UWV, detachering.
- Vergoedingen beheerrekeningen cliënten.

6.1 | Operationele doelstellingen bedrijfsvoering

Om te meten of we op koers liggen, werken we met een aantal Kernprestatie Indicatoren (KPI's). Onze resultaten zijn daardoor allemaal meetbaar.

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
1	Wij zijn kostenbewust 	(Medewerkers)kosten per klant BUIG (Bron: Divosa benchmark)	WIL: € 2.102 Gemidd. benchmark. :€ 2.295	-	-	-	Vervallen wegens definitiewijziging Divosa Benchmark
		Uitvoeringskosten per klant (Totale kosten exploitatie per klant BUIG)	€ 4.585	4.926	€ 4.561	€ 4.797	
2	Samen maken we het verschil 	Waardering inzet WIL- (generalisten) binnen de sociale teams op basis van gezamenlijke evaluatie	Geen meting	Geen meting	7,0	Geen meting	

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
	Gegevens bedrijfsvoering	Waardering medewerkers (in het kader van medewerkerstevredenheids-onderzoek)	6,6	Niet gemeten	6,6	Niet gemeten	Een vitaliteitsonderzoek is uitgevoerd met een 7 als resultaat. Het MTO is niet uitgevoerd omdat na de zomer van 2017 de verhuizing heeft plaatsgevonden en dit een van de knelpunten was uit het vorige MTO. Door het MTO in het voorjaar uit te voeren zou geen representatief beeld ontstaan.
		Ziekteverzuimpercentage	5,3%	5,9%	5,5%	6,3%	

6.2 | Wat mag het kosten?

De algemene dekkingsmiddelen worden gefinancierd vanuit de reguliere exploitatiebegroting. Deze lasten worden via een verdeelsleutel, zie hiervoor: “uitgangspunten opstelling financiële begroting”, per gemeente bepaald. Het budget waarover WIL beschikt is weergegeven in onderstaande figuur.

Uitvoeringskosten		Rekening 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 na wijziging	Rekening 2017	Vershil
Lasten						
Personeelskosten		€ 11.217.660	€ 10.017.536	€ 11.009.380	€ 10.786.886	€ 222.494
Huisvesting		€ 584.684	€ 669.500	€ 647.629	€ 602.875	€ 44.754
ICT Houten		€ 454.229	€ 590.379	€ 590.379	€ 582.009	€ 8.370
ICT specifiek		€ 685.504	€ 797.726	€ 797.726	€ 832.158	€ -34.432
Advisering en ondersteuning		€ 686.244	€ 312.602	€ 332.602	€ 353.086	€ -20.484
Kantoor kosten		€ 503.177	€ 325.240	€ 325.240	€ 367.945	€ -42.705
Kapitaallasten		€ 132.529	€ 137.262	€ 159.162	€ 150.617	€ 8.545
Dotatiekosten voorzieningen frictiekosten personeel		€ 220.954	€ -	€ -	€ 70.000	€ -70.000
Totaal lasten		€ 14.484.982	€ 12.850.245	€ 13.862.118	€ 13.745.575	€ 116.543
Waarvan incidentele lasten		€ 1.495.434		€ 421.000	€ 421.000	
Baten						
Vrijval voorziening		€ 57.357	€ -	€ -	€ -	€ -
Renteresultaat		€ 12.245	€ -	€ -	€ -	€ -
Inkomsten derden		€ 373.541	€ 100.000	€ 165.057	€ 268.273	€ 103.216
Personeelskosten, detachering en UWV		€ 61.342	€ -	€ -	€ 30.567	€ 30.567
Totaal baten		€ 504.485	€ 100.000	€ 165.057	€ 298.840	€ 133.783
Waarvan incidentele baten		€ 240.383		€ 65.057	€ 140.057	
Saldo van baten en lasten		€ 13.980.497	€ 12.750.245	€ 13.697.061	€ 13.446.735	€ 250.326
Mutaties reserve		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Dotatie algemene reserve		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde resultaat		€ 13.980.497	€ 12.750.245	€ 13.697.061	€ 13.446.735	€ 250.326
Bijdragen gemeente						
Gemeente Houten	21,35%	€ 2.754.536	€ 2.721.600	€ 2.937.595	€ 2.881.890	€ -55.705
Gemeente IJsselstein	18,50%	€ 2.654.968	€ 2.358.506	€ 2.531.293	€ 2.488.634	€ -42.659
Gemeente Lopik	4,81%	€ 716.180	€ 613.095	€ 655.805	€ 645.443	€ -10.362
Gemeente Nieuwegein	45,20%	€ 6.296.667	€ 5.763.536	€ 6.208.988	€ 6.075.694	€ -133.294
Gemeente Vianen	10,15%	€ 1.558.146	€ 1.293.537	€ 1.363.380	€ 1.355.073	€ -8.307
Totaal bijdragen gemeente		€ 13.980.497	€ 12.750.274	€ 13.697.061	€ 13.446.735	€ -250.326
Waarvan incidentele baten		€ 338.911		€ 355.943	€ 355.943	
Totaal		€ 0	€ 29	€ -	€ -	€ -0

Figuur 6.1 | Geraamde en werkelijke kosten 2017 Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

De lasten laten een onderschrijding zien van € 120.000V. Deze onderschrijding is als volgt te verklaren:

Personeelskosten, € 220.000V

Binnen de personeelskosten hebben zich de volgende ontwikkelingen voorgedaan die hebben geleid tot deze onderschrijding:

- Het gecumuleerd saldo van loon- en inhuurkosten laat een positief saldo zien van € 200.000V. Dit als gevolg van het niet inzetten van 2 FTE vanuit de flexibele schil. Door gedurende het jaar actief te anticiperen op een geprognosticeerd lager klantenaantal dan begroot (zie programma inkomen) is minder ingehuurd vanuit de flexibele schil. De trap op trap af systematiek is hierbij van toepassing.
- De post voormalig personeel kent een onderschrijding van € 70.000V, die als dekking dient voor de dotatie aan de voorziening.
- Door interne mobiliteit/openstaande vacatures, 30 vacatures in 2017, is het budget voor werving en selectie overschreden met € 30.000N.
- Overige, € 20.000N.

Huisvesting, € 45.000V

- Bij het opstellen van de begroting 2017 is rekening gehouden met hogere huurkosten door uitbreiding van het aantal gehuurde vierkante meters. Deze uitbreiding heeft in het najaar 2017 plaatsgevonden.

ICT Houten, € 10.000V

- Gezien de omvang van de onderschrijding vindt hierop geen nadere analyse plaats.

ICT Specifiek, € 35.000N

- Op verzoek van de gemeenten is een ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit)verklaring opgesteld. ENSIA heeft tot doel het ontwikkelen en het implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel over informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG), € 20.000N.
- Overige € 10.000N.

Advisering en ondersteuning, € 20.000N

- In het kader van de integratie van de SW taken binnen WIL in 2019 is een adviesbureau ingehuurd om dit proces te begeleiden, € 50.000N. Voor de duidelijkheid, de gemeente Houten wordt niet extra belast omdat zij niet deelnemen aan deze integratie.
- Overige, 30.000V.

Kantoorkosten, € 40.000N

- In het kader van Schuldhulpverlening beheert WIL rekeningen van klanten. Hieraan zijn kosten verbonden, € 60.000N. Hier tegenover staan inkomsten € 100.000V.
- Door de vertraging van de beleidskaders met betrekking tot de implementatie van mijnoverheid.nl zijn de portokosten toegenomen met € 50.000N.
- Door het activeren van kantooraanpassingen, is een voordelig saldo ontstaan van € 40.000V.
- Overige, € 30.000V.

Kapitaallasten, € 8.000V

- Gezien de omvang van de onderschrijding vindt hierop geen nadere analyse plaats.

Dotatie aan voorziening, € 70.000N

- Als gevolg van personele aangelegenheden is een dotatie aan de voorziening noodzakelijk. Het gaat om 2 casussen en heeft betrekking op mobiliteitstrajecten.

Baten

De baten zijn hoger dan geraamd, € 130.000V. Deze overschrijding is als volgt te verklaren:

- Vanuit het ESF is aan het einde van het jaar € 75.000V ontvangen als tegemoetkoming van salariskosten ten behoeve van werkzaamheden in het kader van de participatie-re-integratie werkzaamheden.
- UWV-vergoeding wegens zwangerschapsverloven en inkomsten uit detachering, € 55.000V.

Baten Gemeenten

- Conform de GR, artikel 34, worden de niet ingezette middelen terugbetaald aan de gemeenten

PARAGRAFEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven welke paragrafen moeten worden opgenomen in het jaarverslag. De onderdelen lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid zijn niet van toepassing binnen WIL omdat deze activiteiten buiten de scope van WIL vallen. De volgende paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:

- a. Financiering
- b. Bedrijfsvoering
- c. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- d. Innovatieagenda, geen wettelijke verplichting

a. | Paragraaf Financiering

In de wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en ons treasury-statuuut zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasury-functie. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid wordt vormgegeven. Belangrijk daarbij is dat het financieel beheer zo beheersbaar en transparant mogelijk wordt uitgevoerd.

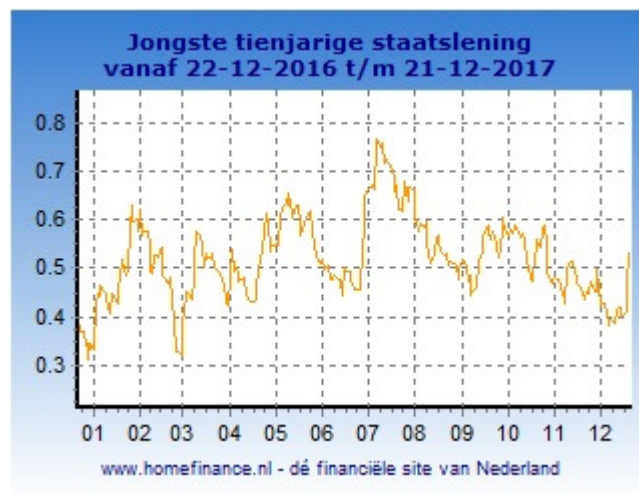
Rentevisie

Voor het voeren van een verantwoorde financieringsbehoefte is een actueel beeld van de renteontwikkeling noodzakelijk. Om dit te garanderen, wordt bij het aangaan van een financieringsbehoefte eerst een rentevisie opgesteld op basis van de gegevens van de huisbankier dan wel andere vooraanstaande bancaire instellingen. Deze dienen minimaal een AA-rating te hebben.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in 2017 een ruim monetair beleid gevoerd met een laag Euribor rentetarief. De gehanteerde rentetarieven op de geldmarkt zijn als gevolg hiervan laag waardoor bedrijven meer gaan investeren en de economische groei is toegenomen met 3,2% in Nederland. De economische groei zet zich door in 2018 met een verwachte groei van 2,4%¹ met een verdere daling van de werkloosheid als gevolg.

Om een beeld te kunnen vormen van de historische kapitaalmarktrente en de renteontwikkeling, is een grafiek opgesteld met de korte termijn trend (Figuur 7.1). Vaak wordt de korte termijn trend gebruikt om een idee te krijgen van de toekomstige renteontwikkeling.

¹ <https://www.bngbank.nl/Pages/Economisch%20beeld/EB-2017-12-27.aspx>

Figuur 7.1 | 10 jaar staatslening – korte termijn renteontwikkeling

Renterisico

De renterisico's bij het aantrekken en uitzetten van gelden beperken wij zoveel mogelijk door de overeengekomen rentepercentages bij de transacties te baseren op de actuele rentestand en de rentevisie. Op dit moment hebben wij een langlopende geldlening bij de BNG lopen van € 700.000 tegen een rente van 1,35%, looptijd 5 jaar.

Bij de bepaling van het renterisico worden twee normen gehanteerd, te weten: renterisiconorm en kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Met de renterisiconorm wordt beoogd de renterisico's te beheersen op de vaste schuld (schuld met een rente typische looptijd van één jaar of langer) door het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het lastentotaal van de begroting.

In figuur 7.2 op de volgende pagina is inzichtelijk welke langlopende leningen er zijn afgesloten.

Omschrijving	2017
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	€ -
3a Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ -
3b Nieuwe verstrekte lange leningen	€ -
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	€ -
5 Betaalde aflossingen	€ 140.000
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	€ -
7 Renterisico op vaste schuld (2+6)	€ -
8 Omvang lasten begroting 1/1	€ 63.386.481
9 Normpercentage	20%
10 Renterisiconorm	€ 12.677.296
11 Ruimte onder renterisiconorm	€ 12.677.296
Overschrijding renterisiconorm	

Figuur 7.2 | **Langlopende leningen**

Uit bovenstaande overzicht blijkt dat de norm niet is overschreden.

Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (met een rente typische looptijd tot één jaar) is in de Wet fido de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,2%) van het totaal van de begroting.

Omschrijving	2017			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting 2017 per 1/1	€ 15.846.620	€ 15.846.620	€ 15.846.620	€ 15.846.620
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,2%)	€ 1.299.423	€ 1.299.423	€ 1.299.423	€ 1.299.423
2. Omvang vlottende korte schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
Opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -
Gestorte gelden door derden	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige geldleningen (niet vast)	€ -	€ -	€ -	€ -
3. Vlottende middelen	€ 6.247.521	€ 5.182.309	€ 2.703.842	€ 3.920.109
Contante gelden in kas	€ -	€ -	€ -	€ -
Tegoeden in rekening-courant	€ 6.247.521	€ 5.182.309	€ 2.703.842	€ 3.920.109
Overige uitstaande gelden (niet vast)	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Totaal netto vlottende schuld	€ -6.247.521	€ -5.182.309	€ -2.703.842	€ -3.920.109
Ruimte onder renterisiconorm	€ 7.546.944	€ 6.481.732	€ 4.003.265	€ 5.219.532
Overschrijding renterisiconorm				

Figuur 7.3 | Kortlopende schulden

Uit figuur 7.3 blijkt dat geen kortlopende schulden zijn aangegaan, waardoor wij voldoen aan de vastgestelde criteria in de Wet fido dat het kasgeldlimiet niet overschreden mag worden. Indien deze wordt overschreden, wordt de toezichthouder hiervan in kennis gesteld.

Financieringsbehoefte in relatie tot investeringen

In 2017 is geen financieringsbehoefte geweest.

Rentekosten

Wij streven ernaar om onze renteresultaten te optimaliseren. Dit betekent dat wij geen middelen onbenut laten, maar streven naar zo hoog mogelijke renteopbrengsten (respectievelijk zo laag mogelijke rentekosten) zonder dat daarbij overmatige risico's worden gelopen. De prioriteiten van de treasuryfunctie liggen in eerste instantie bij het beheersen en beperken van financiële risico's, de treasuryfunctie is immers géén winstgerichte functie ('profit center'). Binnen het acceptabele risicoprofiel, zoals vastgesteld in de Wet fido en het treasurystatuut, kan desondanks worden gestreefd naar optimalisatie van de renteresultaten. Dit betekent dan ook dat we bij het afsluiten van een lening per definitie drie of meer offertes opvragen.

b. | Paragraaf Bedrijfsvoering

De externe omgeving van WIL is volop in beweging. Veranderende wetgeving, de onzekere economische situatie en/of externe invloeden maken het noodzakelijk dat de interne organisatie hierop flexibel in kan spelen. De flexibiliteit wordt onder andere gerealiseerd door onderstaande punten.

Personeel WIL en Human Resource visie (HR-visie)

In 2016 is een HR visie ontwikkeld waarin aangegeven is wat verwacht wordt van het personeel, de teams, de leidinggevende en HR. Eigen verantwoordelijkheid van medewerkers en taakvolwassen teams zijn hoofdpunten in de ontwikkelstrategie van WIL. De bedoeling en onze leidende principes kenmerken ons en geven richting en houvast bij de keuzes in ons werk. De vertaling van de HR-visie zit in het HR-beleid. Het HR beleid biedt kaders, richtlijnen, procedures en regelingen verdeeld over 5 thema's: Beoordelen en belonen, Mobiliteit en flexibiliteit, Werving en selectie, Opleiden en Ontwikkelen en Gezondheid en Vitaliteit. Hieronder staan per thema de acties die in 2017 zijn afgerond.

Thema	Wat is er op dit thema in 2017 gedaan?
Beoordelen en belonen	- De gesprekscyclus is uitgevoerd: Werk & Ontwikkel- en Beoordelingsgesprekken zijn gevoerd. - Jaarlijkse onderhoudsronde HR21 functiewaardering is afgerond en enkele nieuwe functies zijn toegevoegd. - De implementatie en uitvoering van het IKB (individueel keuze budget) is afgerond en evaluatie wordt voorbereid voor MT en GO. - Bijzonder beloningsbeleid is in GO vastgesteld.
Mobiliteit en Flexibiliteit	- De Kwaliteitsslag WIL: er is stevig ingezet op "reparatie" (acties met medewerkers voor wie werken bij WIL geen optie (meer) is) en acties gericht t.b.v. WIL 2.0. - In 2017 zijn veel (meer dan 25) interne mobiliteitsverschuivingen geweest door interne vacature vervulling en nieuwe functies. - Het Generatiepact is ingevoerd vanaf april 2017 en evaluatie wordt voorbereid voor MT en GO. - Opstarten mobiliteitsbeleid t.b.v. 1 Q 2018.
Werving en selectie	- Omzetting van inhuur naar eigen personeel en interne vacature vervulling. - Start gemaakt met introductiebeleid.
Opleiden en ontwikkelen	- In 2017 stond de leergang adviesvaardigheden voor onze interne adviseurs centraal. Daarnaast is in plenaire sessies aandacht besteed aan klantbejegening en leefwereld klant. - Zowel individueel als in teams wordt gewerkt aan opleiden en ontwikkeling van het personeel (kennis en vaardigheden). - Organisatieontwikkeling onderwerpen: formatie onderzoek, sturing organisatie, WIL 2.0 en mogelijke invlechting SW taken. - Voorbereidingen voor o-meting om digi-vaardigheden verder te ontwikkelen als basis voor herstart zaakgericht werken en leergang voor senioren in 2018.
Gezondheid en Vitaliteit	- De vitaliteit en gezondheid van personeel wordt gemonitord (verzuimcijfer en gesprekken). - Aanpassingen in verzuimprotocol, agressieprotocol. - Zachte RiE is uitgevoerd: Vitaliteitsmeting en verdiepend onderzoek door ARBO-dienst Cohesie in gesprekken personeel. - Wet Huis van Klokkenluiders onze regeling "melden vermoeden misstanden" is geactualiseerd op basis van de Wet Huis voor Klokkenluiders (WHvK). - Tegelijk met de verhuizing van personeel van 008 naar de 3e etage zijn er aanpassingen aangebracht om het geluid te dempen, meer rustige concentratie werkplekken, planten en aandacht voor de klimaatbeheersing.

Personeelskosten: Salariskosten en inhuur

De personeelskosten bestaan uit verschillende soorten budgetten. Globaal hebben we middelen voor eigen personeel (fte) en middelen voor inhuur. De inhuur is om uiteenlopende redenen nodig. Naast vervanging van ziekte en andere calamiteiten wordt er ook ingehuurd als gevolg van het stijgende aantal klanten en de daarbij behorende extra werkzaamheden (p*q systematiek). Gezien het feit dat het klantenaantal lager is uitgekomen dan eerder was verwacht, heeft op deze post ook minder inhuur plaatsgevonden. De trap op trap af systematiek is hierbij leidend. Formatief gezien is de bezetting in 2017 uitgekomen op een bezetting van 131,03 FTE tegen een vastgestelde formatie van 131,58 FTE. Daarnaast is 26,9 FTE ingehuurd.

Kwaliteitsslag personeel en voormalig personeel

Met de kwaliteitsslag bedoelen we de investering die WIL maakt in het verbeteren van de professionaliteit en taakvolwassenheid van de medewerkers en de teams, het goed in positie zetten van medewerkers en teams en het zorgen voor continuïteit en kwaliteit van de (individuele en collectieve) productie van medewerkers en teams met alle interventies daarbij. De opdracht die WIL heeft en de transformatie die gevraagd wordt, betekent dat interne of externe mobiliteit soms noodzakelijk is. De totale extra bedrijfsvoeringkosten die voor de kwaliteitsslag 2017 gemaakt moe(s)ten worden, zijn juridische kosten (€ 75.500), mobiliteits- en ontwikkeltrajecten (€ 427.500) en inhuur ter versterking van teams en individuele personeelsleden (€ 765.500).

Resultaten kwaliteitsslag

Het traject is ingezet om met het personeel onze prestaties op peil te krijgen en te houden en dat is terug te zien in onder andere KTO en MTO en het behouden van onze KPI's.

Kwaliteitsslag 2018

De kwaliteitsslag die in gang gezet is loopt ook nog in 2018 door. Die kosten die in het vervolg van de kwaliteitsslag worden gemaakt, dragen we zelf.

Ziekteverzuimcijfer 6,3% en ARBO

Het verzuimcijfer over 2017 is uitgekomen op 6,3%, dit is 1% hoger dan geraamd. Ook in 2017 is ingezet op preventie om ziekteverzuim te minimaliseren en vitaliteitsbewustzijn te vergroten. Naast de constante aandacht voor het verzuim percentage blijft ook huisvesting een punt van aandacht. In 2016 scoorden we in het MTO een dikke onvoldoende: geluid, drukte en klimaatbeheersing waren de belangrijkste verbeterpunten. In 2016 hadden we hierop daarom al flink geïnvesteerd. In 2017 hebben we tegelijkertijd met de verhuizing van 008 naar de 3e verdieping weer extra geïnvesteerd in o.a. meer concentratiewerkplekken, geluidsdemping tussen de kantoreenheden en aanpassingen in klimaatbeheersing.

Het vitaliteitsonderzoek (enquête en verdiepende interviews) laat in hoofdlijnen zien dat het personeel positief en erg betrokken is bij WIL en dat er tegelijkertijd nog zaken te verbeteren zijn om de ervaren fysieke belasting te verminderen. Het MT heeft eind december een drie sporen plan van aanpak vastgesteld (afhechten/meer samen/vitaliteitsfaciliteiten).

Huisvesting

Sinds 2013 huurt Werk en Inkomen Lekstroom een deel van de begane grond en een deel van de 1e en 3e verdieping. Vanuit WIL is de behoefte geweest aan meer ruimte én om alle medewerkers op de 3e verdieping te huisvesten. In februari 2017 is besloten tot uitvoering van het project. In de periode juli t/m september 2017 is de verbouwing en interne verhuizing uitgevoerd i.s.m. met de gemeente Nieuwegein en Arcadis. Tevens zijn op de beursvloer (frontoffice 3e verdieping) aanpassingen verricht om de privacy te bevorderen en geluidsoverlast te beperken.

Informatie

De bestuurlijke informatie is zo ingericht dat we met redelijke zekerheid kunnen aangeven dat de doelstellingen worden gerealiseerd met de daarbij behorende bestuurs- en beheersinstrumenten. Met redelijke zekerheid omdat we nooit 100% garantie kunnen geven over resultaten die in de toekomst liggen. Gedurende het jaar is op diverse momenten gemonitord of de overeengekomen afspraken ook worden gerealiseerd.

Via kwartaalrapportages, de financiële halfjaarrapportage, overleggen met de accounthouders WIL en financieel medewerkers van de diverse gemeenten en ontmoetingen met de besturen (raden), verantwoorden we aan de deelnemende gemeenten wat de stand van zaken is met betrekking tot de afspraken zoals die zijn opgenomen in de begroting.

Financieel beheer

Naast de zorg om uitkeringen op tijd uit te betalen aan klanten en het op tijd betalen van rekeningen namens onze klanten (schuldhulpverlening), is het ook onze verplichting om op periodieke wijze verantwoording af te leggen over het gevoerde (financieel) beleid. Deze verantwoording heeft plaatsgevonden via de kwartaalrapportages, maandelijkse interne budgetrapportages en in de diverse gremia. De verantwoording loopt gelijk aan de informatievoorziening waarbij wij transparant communiceren over zowel positieve als negatieve ontwikkelingen.

Communicatie

Om de communicatie naar de klant vriendelijker en duidelijker te maken, is in 2016 een nieuwe set communicatiemiddelen ontwikkeld. Er is onder andere een klantmap, routekaarten die duidelijk maken wat klanten van WIL kunnen verwachten, nieuwe flyers en folders en een nieuw format van de nieuwsbrief. Deze nieuwe middelen hebben we het afgelopen jaar ingezet in de praktijk. Waar nodig hebben we deze aangepast en aangevuld. Vriendelijkheid en duidelijkheid hebben we dit jaar tevens doorvertaald naar de vernieuwde website die begin 2018 live is gegaan. Interne sessies met medewerkers en externe sessies met cliëntenraad en klantenpanel hebben geleid tot een nieuw klantgericht ontwerp en vernieuwde content.

Daarnaast is de bejegening van klanten een constant aandachtspunt. Wanneer klanten ontevreden zijn over de dienstverlening van WIL kunnen zij hierover een klacht indienen. In 2017 zijn 86 klachten afgehandeld waarvan 2 gegrond en 4 gedeeltelijk gegrond.

Automatisering

De kantoorautomatisering van WIL is het afgelopen jaar stabiel gebleven. Op het terrein van specialistische applicaties heeft WIL geïnvesteerd in de ontwikkeling van digitale dienstverlenings- en verwerkingsprocessen voor inkomensondersteuning. De website van WIL is vernieuwd en omgebouwd naar een klantgerichte site. Hiermee is de basis gelegd om de dienstverlening meer te kunnen sturen richting digitaal. WIL is technisch aangesloten op de BerichtenBox MijnOverheid om de digitale communicatie met de klant mee uit te voeren.

Om in control te komen met de Algemene Verordening Gegevensbescherming, en over de Digid- en Suwi-eisen verantwoording te kunnen afleggen aan de deelnemende gemeenten heeft WIL een traject met EY opgestart om tot een control framework te komen om dit beheersbaar te maken.

Conform het informatiebeleidsplan is, naast de vernieuwing van de website, onderzoek gedaan naar het CRM en klantvolgsysteem. Dit heeft een herijking opgeleverd van de implementatie van zaakgericht werken. Daarnaast is veel tijd geïnvesteerd in het vullen en implementeren van het matchingsysteem CompetenSyS. De uitvoering van het informatiebeleidsplan loopt hiermee op schema.

c. | Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheer

Om weerstand te kunnen bieden tegen substantiële tegenvallers, zonder aantasting van het uit te voeren beleid, is een bepaald weerstandsvermogen onontbeerlijk. Dit vormt een buffer om onverwachte en onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Er is geen weerstandsvermogen met als gevolg dat elk negatief effect direct invloed heeft op de doorbelasting naar de gemeente.

Bepaling weerstandsvermogen

Bij het bepalen van het weerstandsvermogen en de omvang daarvan wordt gekeken naar de algemene reserve en de post onvoorzien. Deze twee tezamen bepalen het weerstandsvermogen. De eventuele bekleemde reserve, rentedragend, mag hierbij niet meegerekend worden. Dit omdat deze reserve niet vrij inzetbaar is. Een bekleemde reserve wordt gebruikt om rente te genereren en de ontvangen rente wordt vervolgens gebruikt als financieringsmiddel.

Weerstandvermogen	
Algemene reserve	€ -
Onvoorzien	€ -
Saldo	€ -

Figuur 7.5 | Weerstandvermogen

Reserve en Voorzieningen

Voorziening frictiekosten/personeel (€ 80.000)

De voorziening is het gevolg van aangegane verplichtingen ten behoeve van medewerkers die niet meer passen binnen de organisatie en de kwaliteitseisen die aan hen worden gesteld.

Risicoparagraaf

Om het weerstandvermogen te kunnen beoordelen, moet de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet tegen de risico's. Bij het inventariseren van de risico's is de volgende definitie van risico's gehanteerd: 'het betreft risico's die een financieel gevolg kunnen hebben en die (nog) niet op een andere manier zijn ondervangen, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering, het treffen van een voorziening of het nemen van een beleidsmaatregel'.

Figuur 7.6 toont, benoemt en kwantificeert de risico's. Indien het risico zich voordoet, zal dit ten laste van de deelnemende gemeente komen omdat WIL geen algemene reserve kent.

Risico	Oorzaak	Kans	Gevolg	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Conclusie
Hoger ziekteverzuim dan geraamd	Afbouw ziekteverzuim lukt minder goed dan gewenst door blijvend hoge werkdruk, niet optimale arbeidsomstandigheden en persoonlijke omstandigheden.	Hoog	Meer inhuren dan geraamd omdat niet inhuren i.r.t. continuïteit en kwaliteit dienstverlening niet meer verantwoord is. De uitvoeringskosten stijgen.	€ 125.000. Uitgaand van 6,5% ziekte verzuim, bij een streefcijfer van 5,25%.	Vanuit HR zal extra aandacht gegeven worden aan het ziekte verzuimbeleid, waardoor vroegtijdig preventieve maatregelen genomen kunnen worden.	Het risico heeft zich voorgedaan. Het ziekteverzuim cijfer is uitgekomen op 6,3%.
Hogere kosten BB en Minimabeleid	Sneller oplopende klantenaantallen dan geraamd.	Beperkt	Meer uitkeringen en inkomensoverdrachten.	Niet te ramen, extra kosten worden doorbelast aan de gemeenten.	Ontwikkelingen zijn conjunctuur gevoelig en niet beïnvloedbaar. Behalve een goede informatie-voorziening, nemen wij hiervoor geen andere beheersmaatregelen.	Heeft zich niet voorgedaan.
Hogere kosten BUIG	WIL berekent de BUIG budgetten op basis van het aantal klanten op 31/12/2017. De gemeenten hebben aangegeven dat WIL als gevolg van deze systematiek een te hoge voorschotnota stuurt. Zij hebben aangegeven dat het BUIG budget met € 1 mln. naar beneden wordt bijgesteld.	Hoog	Meer uitkeringen, waarvoor geen middelen beschikbaar zijn.	Niet te ramen, extra kosten worden doorbelast aan de gemeenten.	Ontwikkelingen zijn conjunctuur gevoelig en niet beïnvloedbaar. Behalve een goede informatievoorziening, nemen wij hiervoor geen andere beheersmaatregelen.	Heeft zich niet voorgedaan.
Hogere uitvoeringskosten	Sneller oplopende klantenaantallen dan geraamd.	Beperkt	Meer personeel nodig (conform p*q systematiek).	Naast de extra inhuurkosten nemen de variabele kosten toe met € 5.900 per 1 fte.	Ontwikkelingen zijn conjunctuur gevoelig en niet beïnvloedbaar. Als beheersmaatregel bekijken we met het AB en stakeholders of we prioriteiten moeten herzien.	Heeft zich niet voorgedaan.
Participatiemiddelen niet toereikend om klanten naar werk te begeleiden	Door uitvoeringskosten van € 1 mln. ten laste te laten komen van het participatie-budget wordt de "speelruimte" voor andere interventies e.d. kleiner.	Laag	Uitkeringslasten zijn hoger dan nodig. En een deel van de klanten participeert minder (naar vermogen) dan mogelijk.	Extra kosten worden doorbelast naar de gemeenten. Klanten blijven in de bijstand.	Periodieke monitoring van de stand van zaken. Indien noodzakelijk draaien we de al doorbelaste uitvoeringskosten gedeeltelijk terug, zodat klanten gebruik kunnen blijven maken van de beschikbare instrumenten.	Risico heeft zich voorgedaan en gemeenten zijn tijdig hierover geïnformeerd.

Risico	Oorzaak	Kans	Gevolg	Financieel gevolg	Beheersmaatregel	Conclusie
Gedwongen mobiliteit	WIL is een jonge organisatie waarin een groot deel van het personeel via de gemeenten geplaatst is. Het betekent in veel gevallen dat het geen bewuste of vrijwillige keuze was, maar zoveel mogelijk volgens het principe mens volgt werk. We willen met iedereen de ontwikkeling aangaan om op een goed niveau mee te kunnen komen op het werk. Helaas is dat niet altijd mogelijk.	Hoog	Voor die medewerkers waarvoor uiteindelijk binnen WIL geen toekomst is, worden specifieke (opleidings) trajecten en outplacementtrajecten ingezet en/of ingekocht.	€ 250.000	Accepteren; waar mogelijk kijken of een terugkeer naar de "oude" gemeente mogelijk is, mede i.r.t. tot de gemaakte afspraken hierover bij de start van WIL.	Heeft zich voorgedaan en bij vaststelling van de 1 ^{ste} begrotingswijziging zijn hiervoor middelen beschikbaar gesteld.
Lagere incasso	Als gevolg van de in 2017 verwachte nieuwe wetgeving op het gebied van beslagvrijevoet, verwachten we dat de incassoratio afneemt.	Hoog	Minder inkomsten dan geraamd waardoor de lasten zullen stijgen.	€ 350.000	Accepteren. Het betreft nieuwe wetgeving. Op periodieke basis monitoren we de gevolgen van de nieuwe wetgeving voor onze incassoratio. Indien noodzakelijk informeren we tijdig het DB.	Het risico heeft zich voorgedaan, € 150.000N

Figuur 7.6 | **Risico's 2017**

Kerngetallen BBV

Netto schuldquote: de netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen				
		Rekening 2016	Begroot 2017	Rekening 2017
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	€ 280.000	€ 140.000	€ 140.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	€ 5.327.272	€ 3.150.000	€ 4.047.463
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	€ 845.420	€ 350.000	€ 565.883
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	€ 50		€ -
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	€ 5.814.216	€ 3.210.000	€ 3.723.689
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	€ 290.151	€ 300.000	€ 196.420
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	€ 228.812	€ 50.000	€ 454.335
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	€ 60.242.644	€ 59.365.000	€ 61.453.353
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	0,20%	0,13%	0,62%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Inzicht in het aandeel van de verstrekte leningen en wat dit betekent voor de schuldenlast.				
		Rekening 2016	Begroot 2017	Rekening 2017
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	€ 280.000	€ 140.000	€ 140.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	€ 5.327.272	€ 3.150.000	€ 4.047.463
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	€ 845.420	€ 350.000	€ 565.883
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	€ 50		€ -
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	€ 5.814.216	€ 3.210.000	€ 3.723.689
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	€ 290.151	€ 300.000	€ 196.420
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	€ 228.812	€ 50.000	€ 454.335
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	€ 60.242.644	€ 59.365.000	€ 61.453.353
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	0,20%	0,13%	0,62%
Solvabiliteitsratio: verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen				
		Rekening 2016	Begroot 2017	Rekening 2017
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	€ -	€ -	€ -
B	Balanstotaal	€ 6.685.669	€ 3.790.000	€ 4.833.822
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	0,00%	0,00%	0,00%
Structurele exploitatieruimte: inzicht verkrijgen in het structurele en reële evenwicht van de begroting				
		Rekening 2016	Begroot 2017	Rekening 2017
A	Totale structurele lasten	€ 52.361.322	€ 59.105.000	€ 59.424.911
B	Totale structurele baten	€ 52.524.918	€ 59.105.000	€ 59.424.911
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	€ -	€ -	
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	€ -	€ -	
E	Totale baten	€ 60.242.644	€ 59.105.000	€ 61.453.353
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%	0,27%	0,00%	0,00%

d. | Innovatieagenda

Om de begroting op een financieel lager niveau te brengen en daarmee de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten te verlagen, zijn innovaties opgenomen in de bedrijfsvoering en het beleid in de vorm van business cases. Innovaties zijn in deze context een ruim begrip. Het zijn niet per se vernieuwende werkwijzen binnen de sector waarbinnen WIL actief is, maar nieuwe werkwijzen die vaak elders al hun meerwaarde hebben bewezen. In totaal zijn er 9 businesscases benoemd:

1. BC Klantenservice: verhoging bereikbaarheid (contact) van WIL voor de klant.
2. BC Invoering risicoprofielen in de poort (DPS-matrix).
3. BC Terugvordering en verhaal – zonder verhaal.
4. BC Themacontrole. Binnen deze businesscase zijn er doorlopende controle-activiteiten.
5. BC Klantenservice: verbetering van de dienstverlening Direct antwoord (KSV2). Het project is nagenoeg gereed.
6. BC Zaakgerichtwerken 2 (ZGW2). Uitbreiding en intensivering van de internetdienstverlening is gestart. Deze businesscase is in twee deelprojecten onderverdeeld: het project Doorontwikkeling website en het project aansluiting op MijnOverheid.
7. BC Zaakgerichtwerken 1 (ZGW1).
8. BC Snelbalie (WIL Direct).
9. Bossche model

Eén businesscase binnen de Innovatieagenda WIL is niet gestart:

De invoering van het Bossche model in de poort, is nog niet gestart. De invoering start nadat de businesscase WIL Direct is afgerond. De overige acht businesscases/projecten zijn gestart en op het moment van deze rapportage zijn er drie gereed en opgeleverd (1,2 en 3). Van drie andere businesscases wordt op korte termijn een succesvolle afronding verwacht, inclusief het behalen van de beoogde resultaten 4, 5 en 6).

Twee businesscases hebben vertraging opgelopen (7 en 8). Omdat de beoogde besparingen op voorhand al in de begroting zijn verwerkt, is de beoogde kostenreductie en vermindering van het personele bestand wel gerealiseerd. Omdat de reële besparing in tijd niet in alle gevallen is behaald, is de werkdruk bij een aantal functies en afdelingen opgelopen. Wij hechten er aan onze zorg hierover met u te delen. Directie en management van WIL zijn hier alert op. Ondanks de opgetreden vertraging verwachten wij een positieve afronding van de projecten. Op de weg daarnaartoe worden eventuele personele en financiële tegenvallers zo goed als mogelijk binnen de begroting opgevangen.

Met de voortgangsrapportages van april en november 2018 houden wij u op de hoogte van de voortgang.

Jaarrekening

Uitgangspunten financiële vastlegging

De jaarrekening is samengesteld met inachtneming van de betreffende bepalingen in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In de Financiële verordening (ex. Art. 212 Gemeentewet), die in het AB van 20 juni 2013 is vastgesteld, zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid opgenomen. Bij het samenstellen van de balans is een bestendige gedragslijn in acht genomen.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa. Alle activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijging- of vervaardigingsprijs.

De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt voorts een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Daarnaast wordt een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling.

Materiële vaste activa

1. Materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven.
2. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden afgeschreven in:
  - a. Automatisering: 4 - 10 jaar.
  - b. Meubilair, 4 - 10 jaar
3. Activa met economisch nut en een verkrijgingprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd.
4. Aankoop en vervaardiging van activa met een maatschappelijk nut worden afgeschreven op basis van het besluit wat daarover wordt genomen en gangbaar is binnen gemeenteland. Op dit moment is dit niet van toepassing bij WIL.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de ontvangen aflossingen of tegen marktwaarde indien deze lager is dan de verkrijgingprijs. Indien kapitaalverstrekkingen worden verstrekt, dan zijn deze gewaardeerd tegen verkrijgingprijs. WIL verstrekt geen kapitaalverstrekkingen

Onderhanden werk aangaande investeringen

Het betreft investeringen die nog niet in het verslagjaar zijn opgeleverd en waarvan de restantkredieten worden overgebracht naar het volgende boekjaar. Na oplevering van de investering zal feitelijke activering plaatsvinden en zal een aanvang worden genomen met het afschrijven conform de richtlijnen.

De onderhanden werk aangaande investeringen worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs en opgenomen onder de activaposten, zoals hierboven genoemd.

Flottende activa

Onder de flottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Voorraden

Binnen WIL kennen we geen voorraad.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen (reserves en het rekeningresultaat), de voorzieningen en de vaste schulden met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer. De vaste passiva, met uitzondering van de voorzieningen, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Reserves en Voorzieningen

Het beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen is vastgelegd in de concept Notitie Reserves en Voorzieningen 2017.

Reserves

Reserves zijn het eigen vermogen van de organisatie en dienen om tegenvallers in de exploitatie op te vangen en om investeringen te kunnen financieren. Algemene reserves en bestemmingsreserves vormen samen met het saldo van de exploitatierekening het eigen vermogen.

- De algemene reserves (niet zijnde bestemmingsreserves) zijn bestemd voor opvang van tekorten, als buffer voor risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen en voor onvoorziene, onuitstelbare en onvermijdbare (drie O's) uitgaven.
- Bestemmingsreserves zijn van de algemene reserves afgezonderde bestanddelen waaraan de politiek een bepaalde bestemming heeft gegeven of waaraan door een geldgever bijzondere voorwaarden zijn gesteld (geoomerkt).

Vermeerderingen en verminderingen vinden plaats op basis van:

- De in de begroting vastgestelde bedragen.
- Resultaatbestemming.
- Aanvullende besluitvorming.

Aan bovengenoemde vermeerderingen en verminderingen liggen besluiten van het AB ten grondslag. Zij maken daarom deel uit van de resultaatbepaling.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen en worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.
- Kosten die in het volgende boekjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Dotaties en onttrekkingen aan voorzieningen vinden plaats op basis van:

- De in de begroting vastgestelde bedragen.
- Verkregen subsidiegelden.
- Aanvullende besluitvorming.

Aan bovengenoemde dotaties en onttrekkingen liggen besluiten van het AB ten grondslag. Zij maken daarom deel uit van de resultaatbepaling.

Flottende passiva

Onder de flottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-flottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar en de overlopende passiva. De flottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen baten en lasten

Baten en lasten

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij het bepalen van het resultaat is een bestendige gedragslijn in acht genomen.

Afschrijvingen

Het afschrijven op een investering vangt aan per direct, wanneer de investering is opgeleverd. Investerings worden lineair afgeschreven. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Rente

De rentelasten betreffen het saldo van:

- Aan geldverstrekkers werkelijk betaalde rente.
- Werkelijk ontvangen rente op uitgezette gelden.
- De vaste activa toegerekende rente.

De rentelasten worden door middel van een omslagpercentage over de rekening van baten en lasten verdeeld.

Kostenplaatsen

De op de kostenplaatsen verantwoorde lasten en baten zijn in 2017 verdeeld op basis van de begrote verdeelsleutels. Een eventueel saldo op de kostenplaats kan daarom alleen ontstaan door een verschil tussen begrootte en gerealiseerde uitgaven of inkomsten en niet als gevolg van de doorbelastingen.

Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)

ACTIVA					PASSIVA				
	2016		2017			2016		2017	
Materiele vaste activa	€	352.540	€	314.247	Voorziening	€	233.000	€	80.476
					Lang lopende schulden	€	280.000	€	140.000
Vaste activa		€ 352.540		€ 314.247	Vaste passiva		€ 513.000		€ 220.476
Liquide middelen	€	290.151	€	196.420	Rekening courant gemeenten	€	2.603.494	€	2.113.889
Uitzettingen < 1 jaar	€	5.814.216	€	3.723.689	Crediteuren	€	536.932	€	706.596
Transitorische activa	€	228.762	€	59.141	Transitorische passiva	€	845.420	€	565.883
Debiteuren	€	-	€	145.131	Af te dragen loonbelasting	€	964.011	€	1.084.627
Overige vorderingen			€	395.194	Nog te betalen uitkeringen	€	324.590	€	142.352
					Vooruit ontvangst gemeenten	€	898.222		
Vlottende activa		€ 6.333.129		€ 4.519.575	Vlottende passiva		€ 6.172.669		€ 4.613.346
		€ 6.685.669		€ 4.833.822			€ 6.685.669		€ 4.833.822

Toelichting op de balans

Staat van baten en lasten per programma

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient een overzicht van baten en lasten per programma opgenomen te worden. In de programmarekening is per programma een overzicht van de baten en lasten en de toelichting daarop weergegeven. Tevens is een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Dit hoofdstuk geeft een financiële samenvatting van deze overzichten voor zowel de primitieve begroting 2017, wijziging op de primitieve begroting als de rekening 2017. In het overzicht is het gerealiseerd totaal van baten en lasten opgenomen en het gerealiseerd resultaat. Het gerealiseerd totaal van baten en lasten betreft het 'zuivere' resultaat per programma. In het gerealiseerd resultaat zijn per programma de eventuele mutaties in de reserves opgenomen.

Programma	Begroting uitgaven primitief 2017	Begroting inkomsten primitief 2017	Saldo Primitief	Begroting uitgaven na wijziging 2017	Begroting inkomsten na wijziging 2017	Saldo na wijziging	Werkelijke uitgaven 2017	Werkelijke 2017 inkomsten	Rekening 2017
Programma Inkomen	€ 42.208.380	€ 42.208.380	€ -	€ 41.316.874	€ 41.316.874	€ -	€ 40.122.421	€ 40.122.421	€ -
Programma Werk	€ 2.283.490	€ 2.283.490	€ -	€ 3.303.023	€ 3.303.023	€ -	€ 3.290.773	€ 3.290.774	€ 0
Programma Inkomensondersteuning	€ 3.419.283	€ 3.419.283	€ -	€ 4.904.466	€ 4.904.466	€ -	€ 4.294.584	€ 4.294.584	€ -
Totaal programma's	€ 47.911.153	€ 47.911.153	€ -	€ 49.524.363	€ 49.524.363	€ -	€ 47.707.778	€ 47.707.778	€ 0
Uitvoeringskosten									
Uitvoeringskosten	€ 12.850.274	€ 12.850.274	€ -	€ 13.862.118	€ 13.862.118	€ -	€ 13.745.575	€ 13.745.575	€ -
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	€ 60.761.427	€ 60.761.427	€ -	€ 63.386.481	€ 63.386.481	€ -	€ 61.453.353	€ 61.453.353	€ 0
Mutaties reserve									
Dotatie algemene reserve									
Terug te betalen aan gemeenten									
Gerealiseerde resultaat	€ 60.761.427	€ 60.761.427	€ -	€ 63.386.481	€ 63.386.481	€ -	€ 61.453.353	€ 61.453.353	€ 0

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa € 314.227

In 2017 zijn investeringen in ICT en meubilair gedaan van € 108.523. De afschrijvingstermijn is bepaald op vijf jaar. Daarnaast zijn in voorgaande jaren investeringen gedaan in ICT en meubilair.

Investerings met een economisch nut

Omschrijving	Investering voorgaande jaren	Boekwaarde 1-1-2017	Nieuwe Investering 2017	Afschrijvingslasten 2017	Afwaardering 2017	Boekwaarde 31-12-2017
ICT		€ 241.103	€ 49.489	€ 116.575		€ 174.017
Meubilair		€ 111.437	€ 59.034	€ 30.262		€ 140.210
Totaal		€ 352.540	€ 108.523	€ 146.837		€ 314.227

Desinvestering	Boekwaarde 1-1-2017	Afschrijvingslasten	Boekwaarde 31-12-2017
N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.

Vlottende activa

Liquide middelen € 196.420

Liquide middelen	Bedrag
Rabobankrekening NL47RABO 01028.41.616	€ 700
BNG rekening NL75BNGH 028.51.59.313	€ 127.435
BNG rekening NL51BNGH 028.51.58.872	€ 61.721
Rabo SHV NL76RAB.OO.169.237.788	€ 6.564

Schatkistbankieren

Eind 2013 heeft de wetgever verplicht gesteld dat de decentrale overheden overgaan tot schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat overtollige tegoeden aan het rijk worden aangeboden en zij houden deze middelen in bewaring. Dit betekent echter niet dat hiervan geen gebruik gemaakt kan worden. De middelen zijn dagelijks opvraagbaar.

Bij het besluit tot het verplicht schatkistbankieren is afgesproken dat de decentrale overheden maximaal 0,75% van het begrotingssaldo niet hoeven af te dragen aan het rijk om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen en de administratieve last voor de organisaties te beperken.

Het onderstaande overzicht geeft op kwartaalbasis inzicht in de vraag of WIL de norm van het verplicht afkomen heeft overschreden.

Omschrijving		2017			
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting 2017 per 1/1	€ 63.386.481				
1. Maximaal bedrag eigen beheer 0,75%	€ 475.399	€ 475.399	€ 475.399	€ 475.399	€ 475.399
2 Tegoeden in rekening-courant		€ 308.983	€ 306.800	€ 306.981	€ 196.421
Beschikbare ruimte Schatkistbankieren		€ 166.416	€ 168.599	€ 168.418	€ 278.978

Figuur | Overzicht afoming

Uit het overzicht blijkt dat WIL heeft voldaan aan de vastgestelde norm. Binnen WIL is gekozen voor de optie om de overtollige middelen boven het vastgestelde percentage automatisch te laten afkomen.

Uitzettingen < 1 jaar	€ 3.723.688
Uitzettingen < 1 jaar	Bedrag
Schatkistbankieren	€ 3.723.688

Transitorische activa € 59.141

Transitorische activa	Bedrag
BBZ 2017-2018	€ 19.028
Flexensie	€ 19.318
Verstrekke voorschotten klanten	€ 12.021
Voorschotten SHV	€ 1367
Verschillenrekening BBZ Utrecht	€ 8.364
Fietsproject	€ -956

Overige vorderingen, vooruitbetaalde voorschotten € 395.194 .

Overige vorderingen	Bedrag
ABN AMRO BBZ Utrecht,	€ 372.976
Stichting derde gelden Intersolve	€ 22.218

Passiva

Vaste Passiva

Voorziening frictiekosten personeel € 80.476

Toelichting op voorziening

Voorziening	Boekwaarde 1-1-2017	Dotatie	Onttrekking	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2017
Frictiekosten personeel	€ 233.000	€ 70.000	€ 222.523	Kosten casussen. De dotatie heeft te maken met de verwachte extra kosten in 2018 waarna deze casussen zijn afgerond.	€ 80.476

Vaste schulden met een rente typische looptijd van > 1 jaar

Lang lopende schulden € 140.000

Op 12 december 2013 is bij de BNG een 5 jaar lopende lening tegen 1,35 % afgesloten voor een bedrag van € 700.000. De lening is bestemd ter financiering van investeringen. Aflossing zal plaatsvinden in 5 jaarlijkse bedragen van € 140.000, per 12 december 2014 voor het eerst en zal eindigen op 12 december 2018.

Lening	Boekwaarde 1-1-2017	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2017
€ 700.000	€ 280.000	€ 140.000	€ 140.000

Rekening courant gemeenten € 2.113.889

De deelnemende gemeenten hebben na verrekening van de betaalde voorschotten in de gemeenschappelijke kosten en de lasten van de uitkeringen recht op terugbetaling van middelen volgens onderstaand overzicht.

Overzicht van de af te rekenen gelden	
Houten	€ -551.717
IJsselstein	€ 223.546
Lopik	€ 54.571
Nieuwegein	€ 1.667.615
Vianen	€ 719.874
Totaal	€ 2.113.889

Crediteuren € 706.596

Nog verschuldigd aan handelscrediteuren per 31 december 2017.

Nog te betalen uitkeringen € 142.352

Per 31 december 2017 is nog een bedrag van € 142.352 uit te betalen aan uitkeringen cliënten. Uitbetaling heeft in januari 2018 in zijn geheel plaatsgevonden.

Af te dragen loonbelasting € 1.084.627

Per 31 december 2017 is er nog een bedrag van € 1.084.627 af te dragen aan de belastingdienst.

Uitbetaling heeft in januari 2018 in zijn geheel plaatsgevonden.

Overlopende passiva

Transitorische passiva € 565.883

Transitorische passiva	Bedrag
Flex tensie	€ 15.441
Actieplan Jeugdwerkloosheid	€ 190.217
BBZ 2017	€ 20.344
BBZ 2016	€ 36.133
Inhuur	€ 27.491
Projectkosten lokale experimenten	€ 135.711
Participatiebudget	€ 77.098
Belastingdienst	€ 14.627
Nog uit te zoeken BBZ Utrecht	€ 14.928
Overige	€ 33.893

Incidentele baten en lasten

In 2017 zijn baten en lasten met een incidenteel karakter verantwoord. In het onderstaande overzicht worden deze incidentele baten en lasten gespecificeerd. Bij het samenstellen van het overzicht zijn de onderstaande uitgangspunten gehanteerd.

- In het overzicht zijn alleen posten van materiële betekenis opgenomen (minimaal € 30.000).
- Posten worden als incidenteel aangemerkt indien er sprake is van eenmalige baten en lasten.

Incidentele baten en lasten	2017
Lasten	
Resultaatbestemming P-budget	€ 317.533
Actieplan Jeugdwerkloosheid	€ 702.000
U-pas	€ 221.377
Collectieve Ziektekosten Minima	€ 1.300.106
Detachering	€ 65.057
Garantieschalen	€ 85.851
Extra dienstverlening Houten, IO	€ 24.269
Generalisten	€ 74.168
Collectieve Ziektekosten Minima, uitvoering	€ 95.000
Onderzoek RSRN/WIL inzake handhaving	€ 20.000
Applicatiebeheer GWS/WMO	€ 20.355
Geynwijs	€ 36.300
Baten	
Resultaatbestemming P-budget	€ 317.533
Actieplan Jeugdwerkloosheid	€ 702.000
Detachering	€ 65.057
ESF	€ 75.000
U-pas	€ 221.377
Collectieve Ziektekosten Minima	€ 1.300.106
Garantieschalen	€ 85.851
Extra dienstverlening Houten, IO	€ 24.269
Generalisten	€ 74.168
Collectieve Ziektekosten Minima, uitvoering	€ 95.000
Onderzoek RSRN/WIL inzake handhaving	€ 20.000
Applicatiebeheer GWS/WMO	€ 20.355
Geynwijs	€ 36.300
Totaal	€ 75.000

Niet uit de balans blijkende verplichtingen die van materieel belang zijn (> € 25.000)

Omschrijving	Organisatie	Periode	€ per jaar
Huisvesting kantoor	Gem Nieuwegein	tot 1 mei 2023	€ 520.000
ICT Dienstverlening WIL	Gem Houten	In onderhandeling, duur tussen de 1 en 5 jaar	€ 512.000
Diverse licenties	Centric	tot 1 mei 2023	€ 340.000
	Coolprofs	Jaarlijks	€ 40.000
Grip op schuldhulpverlening/WWB	Kluwer	Jaarlijks	€ 90.000
BBZ 2004	Gemeente Utrecht	Jaarlijks	Niet te ramen
Inhuurcontracten	Driessen		€ 400.000
	Talenter		€ 340.000
	ZGW		€ 150.000
	Overige		€ 350.000

Huurovereenkomst WIL en gemeente Nieuwegein

Een huurovereenkomst is afgesloten met de gemeente Nieuwegein met betrekking tot de huur van de 3e verdieping.

Automatisering

Voor automatisering en ICT zijn diverse contracten afgesloten.

Grip op schuldhulpverlening/WWB

Raadplegen van online informatie op het gebied van het sociaal domein.

BBZ 2004

De gemeente Utrecht voert namens WIL BBZ 2004 uit. Gezien het feit dat het om een opheffing van de openbare orde gaat is van te voren niet in te schatten wat de verplichting is. In 2017 was het gecumuleerd saldo van baten en lasten € 440.000.

Inhuurcontracten

In 2017 zijn voor het jaar 2018 doorlopende verplichtingen aangegaan voor inhuur derden.

Wet normering top inkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Gemeenschappelijk Regeling Werk & Inkomen Lekstroom van toepassing zijnde regelgeving: Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Gemeenschappelijk Regeling Werk & Inkomen Lekstroom is € 181.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	Rob Esser 2017
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Individueel WNT-maximum	€ 181.000
Beloning	€ 102.590
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.636
Subtotaal	€ 118.226
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	€ 119.490

Verplichte motivering indien overschrijding	N.V.T.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functieervulling in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0
Beloning	€ 97.044
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.256
Totaal bezoldiging 2016	€ 110.300

Naam Topfunctionaris	Functie
C. van Dalen	Voorzitter AB/DB*
M.T.J.G. van Beukering-Huijbregts/ A.M de Regt**	Lid AB/DB*
J. van Everdingen	Lid AB/DB*
M. Verweij	Lid AB/DB*
M. Stekelenburg	Lid AB/DB*
J. Gadella	Lid AB
G. Spelt	Lid AB
V. van den Berg/ I.C.J. Nieuwenhuizen*	Lid AB
D. Jimmink	Lid AB
F. Meurs	Lid AB

*) Met ingang van 1 januari 2016 is er naast het dagelijks bestuur (DB) sprake van een algemeen bestuur (AB) bestaande uit bovengenoemde personen aangevuld met extra leden vanuit de gemeenten.

**) In het najaar van 2017 is de coalitie in de gemeente IJsselstein gevallen en is een zaken coalitie benoemd. Deze coalitie bestuurt de gemeente IJsselstein tot de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018

Gebeurtenissen na balansdatum

Omschrijving	Bedrag
Geen noemenswaardige gebeurtenissen hebben plaatsgevonden	€ 0

Bijlage kengetallen

In de kwartaalrapportages wordt de realisatie van de kern prestatie indicatoren afgezet tegen de prognoses. Aan de hand daarvan kan worden bepaald in welke mate verwachting en werkelijkheid overeen stemmen. Naast KPI's zijn er ook kerncijfers in gebruik. Een aantal daarvan hanteren we al enkele jaren en sommige zijn nieuw toegevoegd. Ook de kerncijfers zijn voor 2017 aan de leidende principes gekoppeld. De kerncijfers hebben vooral een informatieve en toelichtende functie. Ze worden gebruikt ter verduidelijking en verklaring van ontwikkelingen die in gang zijn gezet of ontstaan. In onderstaande tabel zijn de kerncijfers voor 2017 opgenomen. Ook die komen terug in de kwartaalrapportages.

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroet 2017	Realisatie 2017	Toelichting
1	Wij gaan voor de snelste route naar werk en participatie 	Instroompercentage cumulatief over afgelopen 12 maanden	Benchmark 2015: Landelijk gemidd.: 46,4% WIL: 48,1%	Benchmark 2016: Landelijk gemidd.: 45,5% WIL: 39,6%	2% hoger dan gemiddelde van de benchmark (instroom taakstellers bij lage bijstandsdichtheid)	WIL 28,9% Benchmark 33%	Ten opzichte van het landelijk beeld kent WIL procentueel gezien een grotere daling van het aantal toegekende uitkeringen. Aan de ene kant door de economisch ontwikkelingen binnen de regio en aan de andere kant door een hogere uitstroom
2		Instroompercentage jongeren (<27 jaar)	21,6% van de instroom	23,9% van de instroom	25% van de instroom (jonge taakstellers)	27,5%	
3		Herinstroompercentage (12 mnd)	Benchmark 2015: Landelijk gemidd.: 13,9% WIL: 11,5%	Benchmark 2016: Grootteklasse: 18,6% WIL: 14,0%	Minimaal 1% lager dan landelijk gemiddeld	Benchmark 2017 Grootteklasse: 17% WIL: 12,7%	

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
4		Aantal jongeren (<27 jaar) dat afhankelijk is van een uitkering via WIL t.o.v. het totaal aantal uitkeringen	9,9%	11,4%	10,5 % van het totaal (hoger door jonge taakstellers)	11,8%	
5		Aantal plaatsingen op een garantiebannen via WGSP	15	42	50	126	
6		Openstaande vacatures voor de onderkant van de arbeidsmarkt Midden-Utrecht (Bron: UWV)	Elementair beroep: Ultimo jaar: 134 Jaargemiddelde: 185 Lager beroep: Ultimo jaar: 566 Jaargemiddelde: 728	Niet bekend	p.m	Niet bekend	Deze indicator ligt buiten onze invloedssfeer en vervalt
7	Wij bieden inkomensonders teuning waar nodig en rechtmatig 	Aantal huishoudens met een uitkering Participatiewet (BUIG)	2.668	2.838	3.026	2.792	Inclusief BBZ is het totaal 2.003
8		Percentage openstaande aanvragen uitkeringen levensonderhoud	< 8 weken: 100% < 4 weken: 83%	< 8 weken 98,3% < 4 weken: 91,7%	< 8 weken: 100% < 4 weken: 90%	< 8 weken: 98,6% < 4 weken: 91,3%	

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
9		Betalingen vinden juist en tijdig plaats (foutpercentage)	0%	0%	Max. 0,1%	0%	
10		Aantal aanvragen bijzondere regelingen	4.871	4.949	6.000	5.123	
11		Percentage openstaande aanvragen bijzondere bijstand	BB: 82,4% Totaal: 96%	BB: 62,5% Totaal: 57,3%	Gemiddelde benchmark	Geen meting	Kengetal is vervallen
12		Aantal klanten schuldhulpverlening (lopende shv-trajecten ultimo jaar)	826	802	825	721	Lagere instroom van nieuwe klanten als gevolg van economische ontwikkelingen. Door multi-problematiek is men meer tijd kwijt per aanvraag dan bij de start van WIL
13		Percentage aanmeldingen dat niet tot een schuldregeling leidt, terwijl de klant wel is geholpen	8%	8,4%	8%	7,1%	
14	Wij gaan uit van wat mensen wél kunnen	Waardering van klanten t.a.v. kijken naar mogelijkheden, niet naar onmogelijkheden KTO score inkomen KTO score minima KTO score schuldhulpverlening	71% 74% 74%	Niet gemeten	80% 75% 75%	72% 72% 78%	

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
15		Gemiddeld percentage klanten dat werkt (trend)	8%	7,2%	9%	6,7%	
16		Gemiddelde inkomsten uit parttime werk (trend)	WIL € 621 Landelijk: € 556	WIL € 615 Landelijk € 532	Benchmark + 10%	WIL € 604 Landelijk € 545	
17		Waardering klanten m.b.t. maatwerktraject (KTO score ervaring re-integratietrajecten)	7,2	Niet gemeten	7,2	7,4	
18	Wij zijn oprecht toegewijd en gedreven	Het aantal (gegronde) bezwaarschriften (inclusief herziene besluiten), per 100 klanten BUIG	Benchmark Grootteklasse 0,6 WIL: 0,5	Benchmark Grootteklasse 0,6 WIL: 0,63	Gemiddelde benchmark	Benchmark Grootteklasse 0,4 WIL 0,6	
19		Percentage gegronde klachten ten opzichte van het totaal aantal klachten	8%	4,6%	10%	7%	86 afgehandeld, waarvan 2 gegronnd en 4 deels gegronnd
20		Aantal fouten/aantekeningen accountant	1	Doorwerkende fout vanuit het boekjaar 2015	p.m.	0%	

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
21	Wij zijn duidelijk 	Aantal opgelegde boetes	121	116	100	82	
22		Het aantal (gegrond) opgelegde maatregelen	137	80	150	35	Een maatregel wordt in het uiterste geval opgelegd. Eerst wordt door motivatie gesprekken geprobeerd om de weg naar re-integratie te bevorderen.
23	Wij bieden maatwerk waar nodig 	Waardering van klanten over de workshops - KTO score Werk - KTO score Schuldhulpverlening	Niet gemeten Niet gemeten	Niet gemeten Niet gemeten	7,2 7,2	Niet gemeten Niet gemeten	Vraag is vervallen.
24		Waardering klanten m.b.t. dienstverlening traject schuldhulpverlening	7,4	Niet gemeten	7,5	7,8	
25	Wij zijn kostenbewust 	Aantal vorderingen BUIG (ultimo jaar) Bron: Divosa benchmark	1.191	1.232	1.300	1.228	

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
26		Gemiddelde (netto) uitkeringslast per bijstandshuishouden per jaar Bron: Divosa benchmark december	WIL: €13.488	WIL: € 13.445	Gelijk aan gemiddelde benchmark	Benchmark € 13.524 WIL: € 13.784	
27		Verrekende inkomsten BUIG Omvang en percentage van de teruggevorderde en verhaalde uitkeringsgelden	2,7%	2,5%	1,25% (Vermoedelijk halvering door wetgeving beslagvrije voet)	2%	Meer inkomsten als gevolg van uitstel inwerkingtreding nieuwe wetgeving naar 1-1-2018
28		Begroting en begrotingsresultaat (vergelijking jaren) Omvang begroting Begrotingsresultaat	€ 57.149.905 + € 2.634.700	€ 60.242.644 € 0	€ 60.699.900 € 0	€ 61.280.000 € 0	
29	Samen maken we het verschil 	Inzet op deskundigheidsbevordering	€ 196.226	€ 221.789	€ 200.794	€ 193.931	

Leidend principe		Kern Prestatie Indicator	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroot 2017	Realisatie 2017	Toelichting
30	Gegevens bedrijfsvoering	Aantal medewerkers in dienst (personen en fte)	145 125,41	141 121,32	p.m. 131,58	152 131,03	
31		Bereikbaarheid dienstverlening					
		contact tot stand binnen gemiddeld 60 seconden	81% binnen 111 seconden	60% binnen 60 seconden	80% binnen 60 seconden	90% binnen 57 seconden	
		Percentage vragen rechtstreeks door KSV beantwoord	44%	55%	60%	59%	

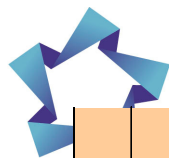

SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018

SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden)		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
		Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2B / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 06
		1 060321 Gemeente Houten		€ 7.642.870	€ 102.031	€ 523.272	€ 8.396	€ 6.919
		2 060353 Gemeente IJsselstein		€ 6.691.131	€ 184.596	€ 537.431	€ 16.826	€ 16.045
		3 060331 Gemeente Lopik		€ 1.635.201	€ 19.845	€ 108.055	€ 1.202	€ 0
		4 060356 Gemeente Nieuwegein		€ 17.092.386	€ 359.952	€ 1.116.664	€ 22.410	€ 61.478
		5 060620 Gemeente Vianen		€ 3.382.997	€ 42.902	€ 208.398	€ 5.427	€ 0
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01		Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 11	
		1 060321 Gemeente Houten		€ 0	€ 63.294	€ 324	€ 0	
		2 060353 Gemeente IJsselstein		€ 714	€ 62.157	€ 536	€ 0	
		3 060331 Gemeente Lopik		€ 0	€ 1.805	€ 0	€ 0	
		4 060356 Gemeente Nieuwegein		€ 13.966	€ 92.770	€ 4.044	€ 0	
		5 060620 Gemeente Vianen		€ 0	€ 14.881	€ 216	€ 0	

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatonummer: G2B / 12	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatonummer: G2B / 13	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatonummer: G2B / 14				
			1 060321 Gemeente Houten	€ 22.018	€ 0				
			2 060353 Gemeente IJsselstein	€ 27.471	€ 0				
			3 060331 Gemeente Lopik	€ 16.393	€ 0				
			4 060356 Gemeente Nieuwegein	€ 53.302	€ 0				
			5 060620 Gemeente Vianen	€ 16.467	€ 0				
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) deel openbaar lichaam 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatonummer: G3B / 01	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatonummer: G3B / 02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatonummer: G3B / 03	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatonummer: G3B / 04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatonummer: G3B / 05	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatonummer: G3B / 06	
			1 060321 Gemeente Houten	€ 48.113	€ 65.100	€ 4.461	€ 38.973	€ 21.995	
			2 060353 Gemeente IJsselstein	€ 28.133	€ 136.331	€ 3.577	€ 63.267	€ 12.310	
			3 060331 Gemeente Lopik	€ 33.345	€ 0	€ 0	€ 15.748	€ 2.414	
			4 060356 Gemeente Nieuwegein	€ 58.695	€ 111.300	€ 5.530	€ 112.875	€ 26.813	
			5 060620 Gemeente Vianen	€ 11.337	€ 5.000	€ 0	€ 19.909	€ 10.618	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatonummer: G3B / 07	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatonummer: G3B / 08	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatonummer: G3B / 09	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatonummer: G3B / 10			
			1 060321 Gemeente Houten	€ 0	€ 0	€ 0			
			2 060353 Gemeente IJsselstein	€ 0	€ 0	€ 0			
			3 060331 Gemeente Lopik	€ 0	€ 0	€ 0			
			4 060356 Gemeente Nieuwegein	€ 0	€ 0	€ 0			
			5 060620 Gemeente Vianen	€ 0	€ 0	€ 0			

WIL kent geen voorziening dubieuze debiteuren omdat het juridisch eigenaarschap bij de deelnemende gemeente ligt. Zij nemen in hun jaarverslag deze voorziening op. Vanuit WIL wordt een vrijblijvend advies gegeven hoe deze voorziening gewaardeerd kan worden. De eindverantwoordelijkheid daarvan ligt echter bij de gemeenten. Zij mogen dan ook afwijken van het gegeven advies.

Controleverklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Gemeenschappelijke Regeling Werk en Inkomen Lekstroom

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de Gemeenschappelijke Regeling Werk en Inkomen Lekstroom te Nieuwegein gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Werk en Inkomen Lekstroom op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- Staat van baten en lasten per programma over 2017;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen en;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur 20 juni 2013 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Werk en Inkomen Lekstroom zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 600.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het voorwoord;
- de programmaverantwoording en;
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder [het jaarverslag in overeenstemming met het BBV

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 20 juni 2013, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 12 april 2018

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. M.A. Brandhorst MSc RA